

PART I. PLA D'IGUALTAT

APARTATS:

Objectius del present Pla d'Igualtat

Marc legal

Violència de gènere: previndre i intervindre

Formació del professorat

Enquestes per a diagnòstic de la convivència i la igualtat

Reglament de règim intern

Àrees d'actuació educativa

Atenció a la cognició

Atenció a l'emoció i a les relacions interpersonals

Atenció a l'acció i a les relacions

Pla d'Acció Tutorial

Celebracions

Indicadors i protocols

Indicadors de possible violència de gènere

Indicadors de LGTBFÒBIA

Indicadors per a detectar l'assetjament per LGTBFòbia en la família

Protocols i procediments (documents adjunts)

Observacions

Mecanismes de seguiment

Glossari: entendre la diversitat sexual i de gènere

Objectius del present Pla d'Igualtat

El Pla d'Igualtat, tot i que inserit en el Pla de convivència, té una incidència sobre la comunitat educativa que va més enllà de l'esforç per mantenir un clima de respecte i de convivència positiva, suposa un avanç històric en el respecte per la identitat de les persones i pel reconeixement dels drets fonamentals dels éssers humans siga quina siga la seua condició i la seua edat, així com un reconeixement del paper que juguen els docents com a agents de canvi social.

El nostre Pla d'Igualtat pretén articular dues àrees de treball que sovint entren en polèmica; per una banda, el reconeixement ple i de manera efectiva de la igualtat entre homes i dones, i, per altra banda, el dret a la pròpia identitat i la no discriminació per raons de sexe i de gènere. Mentre en la lluita feminista per la igualtat de drets la categoria "gènere" ha suposat una eina intel·lectual de gran utilitat per a entendre l'origen de la desigualtat i la manera que es manté socialment, en la lluita pel reconeixement de la diversitat identitària, pel que fa al sexe i al gènere, està posada en qüestió, entre altres, per Judit Butler. Les claus que ens permeten conjugar en aquest Pla d'Igualtat les dues vies d'actuació són **el dret al desenvolupament integral i lliure de la persona i el respecte de la identitat.**

De manera esquemàtica, podem afirmar que els objectius són:

- Fer efectiva la igualtat de tracte i oportunitats dels sexes.
- Eliminar les possibles situacions d'assetjament sexual o assetjament per raó de gènere.
- Educar per a la identificació, rebuig i denuncia de situacions d'assetjament sexual o d'assetjament per raó de sexe.
- Acabar amb la discriminació de gènere i de sexe.
- Educar en la cultura de la no violència.
- Educar en la valoració positiva de la diversitat sexual i de gènere.
- Educar per a valorar com a humanes tant les facultats naturals masculines com les femenines.
- Fer visibles les dones que han destacat en els distints àmbits de l'activitat humana i proporcionar referents a l'alumnat femení en totes les àrees del saber, de l'art, de l'esport i de la vida cívica i política.
- Avançar en una educació que aconseguisca la igualtat efectiva entre dones i homes.
- Establir principis per tal que la representativitat d'ambdós gèneres en tots els fors i àmbits de presa de decisions siga efectiva, procurant mantenir les quotes de 40/60.

Així que en síntesi els objectius de l'actual Pla d'Igualtat són:

promoure actituds de respecte per la diversitat sexual i de gènere, i garantir el ple desenvolupament intel·lectual, emocional i social dels xiquets i xiquetes, així com assolir la igualtat efectiva entre homes i dones remouent des de l'arrel els obstacles amb els que la dona es troba des del naixement.

Marc legal

- Diversos textos internacionals sobre els drets humans, entre els que destaquem la *Declaració Universal dels Drets Humans*, la *Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona* i la *Convenció sobre els drets dels infants*.
- *La Resolució del 12 de setembre de 1989 del Parlament Europeu sobre la discriminació de les persones transsexuals*, que reconeix que ha de ser cada persona qui determine les singularitats o característiques sobre la seua identitat com a ésser humà.
- *La Resolució del 28 de setembre del 2011 del Parlament Europeu sobre drets humans, orientació sexual i identitat de gènere a les Nacions Unides*, en la qual s'insta els Estats membres a promoure les mesures necessàries per assolir la plena igualtat per a persones homosexuals i transsexuals.
- *Constitució Espanyola*, que en l'article 9.2 diu: «Correspon als poders públics promoure les condicions per a què la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els que s'integra siguen reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural social».
- *Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes*; la qual recull en el *Título Preliminar . Objetivo y ámbito de la ley. Artículo 1. Objeto de la Ley. 1. "Las mujeres y los hombres son iguales en dignidad humana, e iguales en derechos y deberes. Esta Ley tiene por objeto hacer efectivo el derecho de igualdad de trato y de oportunidades entre mujeres y hombres, en particular mediante la eliminación de la discriminación de la mujer, sea cual fuere su circunstancia o condición, en cualesquiera de los ámbitos de la vida y, singularmente, en las esferas política, civil, laboral, económica, social y cultural para, en el desarrollo de los artículos 9.2 y 14 de la Constitución, alcanzar una sociedad más democrática, más justa y más solidaria."*
- *Llei orgànica 8/2015, del 22 de juliol, i la Llei 26/2015, del 28 de juliol*, relatives a la modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència, les quals modifiquen la Llei orgànica 1/1996, del 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil, en tant que es desprén de l'article 2, als efectes de la interpretació i aplicació en cada cas de l'**interès superior del menor**, que s'ha de tenir en compte, entre d'altres, el criteri general de la preservació de l'orientació i de la identitat sexual, així com la no discriminació per

aquesta o qualsevol altra condició i garantir el desenvolupament harmònic de la seva personalitat.

D'acord amb l'article 9 de la *Llei 26/2015* cal observar els deures relatius a l'àmbit social; d'entre aquests, que els menors han de respectar les persones amb les quals es relacionen i l'entorn en el qual es desenvolupen. Aquests deures inclouen respectar la dignitat, la integritat i la intimitat de totes les persones amb les quals es relacionen amb independència de la seva edat, nacionalitat, origen racial o ètnic, religió, sexe, orientació i identitat sexual, discapacitat, característiques físiques o socials o pertinença a determinats grups socials, o qualsevol altra circumstància personal o social. Així mateix, un dels principis rectors de l'actuació dels poders públics en relació amb els menors és el lliure desenvolupament de la seva personalitat d'acord amb la seva orientació i identitat sexual.

- *Ordre 62/2014, de 28 de juliol*, de la Generalitat Valenciana. ORDE 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'establixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar.
- *LLEI 8/2017, de 7 d'abril*, de la Generalitat Valenciana, que expressa el reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere en la Comunitat Valenciana. [2017/3089], en el Preàmbul de la qual s'afirma "La identitat de gènere és la vivència interna i individual del gènere tal com cada persona la sent. Aquesta circumstància personal pot correspondre o no amb el sexe assignat en el naixement, consistent en l'apreciació visual dels òrgans genitals externs. L'existència de persones trans, la identitat de gènere sentida de les quals no correspon amb la que els van assignar en nàixer, està present en totes les cultures de la humanitat i en tot temps històric...". En el Títol II, s'exposen els drets, el Títol III fa referència al "Tractament administratiu de la identitat de gènere".
- *Instrucció del 15 de desembre de 2016*, del director general de Política Educativa de la Conselleria d'Educació, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- RESOLUCIÓ de 27 de juny de 2023 del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat onn es diu:

«Convé, per tant, dictar instruccions per al curs acadèmic respecte a les mesures d'ordenació acadèmica entorn de la coordinació docent i l'elaboració del projecte educatiu i de la programació general anual, els horaris lectius, i altres aspectes didàctic-organitzatius en els quals s'han de tindre en compte en tot moment els **principis coeducatius** que s'indiquen:

– L'eliminació dels prejudicis, estereotips i rols en funció del sexe, construïts segons els patrons socioculturals de conducta assignats a dones i homes, per tal de garantir, tant per a les alumnes com per als alumnes, possibilitats de desenvolupament personal integral.

– La prevenció de la violència contra les dones, mitjançant l'aprenentatge de mètodes no violents per a la resolució de conflictes i de models de convivència basats en la diversitat i en el respecte a la igualtat de drets i oportunitats de dones i homes.

-La promoció dels valors com el respecte, solidaritat, tolerància, empatia i la responsabilitat, que faciliten la comunicació, el diàleg i la restauració, i que resulten fonamentals a l'hora de convida i que tindran que regir les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa.

– Els llibres de text i altres materials didàctics que s'utilitzen o es proposen en els projectes d'innovació educativa han d'integrar els objectius coeducatius assenyalats. Així mateix, s'hi ha d'utilitzar un llenguatge no sexista i en les imatges garantir una presència equilibrada i no estereotipada de dones i homes.

La visibilització dels sabers de les dones a lo llarg de la història en programacions i materials didàctics situant- en el context sociocultural que les corresponga, garantint la presència equilibrada i no esteretipada de les dones i els homes.

– La capacitació de l'alumnat perquè l'elecció de les opcions acadèmiques es realitze lliure de condicionaments basats en el gènere.»

Violència de gènere: previndre i intervenir

Si bé el centre té un compromís expressat al Projecte de Centre amb la cultura de pau i no violència, la qual cosa suposa tenir tolerància zero amb la violència, cal fer també explícita la tolerància zero davant la violència masclista, perquè és una violència que a vegades costa identificar i pot quedar ignorada o amagada si no li donem un espai especial. No es tracta d'una violència més. Exposarem a continuació què s'entén per violència de gènere amb la finalitat que tots i totes donem el mateix significat al terme, unifiquem el més possible criteris i acordem actuacions: la violència de gènere és una violència estructural i ideològica que actua com a mecanisme de dominació i control. Hi conflueixen factors molt diversos; és estructural dins la societat patriarcal, que determina una concepció de com ha de ser el món, com són i com actuen els homes, com són i com han d'actuar les dones, i quin ha de ser la relació entre els sexes. Aquesta visió sexista de la realitat es reproduïx i perpetua mitjançant l'imaginari col·lectiu de la cultura, del propi llenguatge i de l'educació que rebem en el si de les famílies, a les escoles i mitjançant altres agents socials, arribant a formar part de la nostra identitat, els nostres valors i la nostra forma de pensar, sentir i actuar. (*Guía de Buen trato* Junta de Andalucía).

D'acord amb la Direcció General d'Innovació, Ordenació, i Política Lingüística, la violència de gènere es aquella que “com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels hòmens sobre les dones, s'exerceix sobre ella pel fet de ser-ho. (...) Les amenaces, la pressió exercida sobre elles per a forçar la seua voluntat o la seua conducta, la privació arbitrària de la seua llibertat, tant si es produïxen en la vida pública com privada, són comportaments violents per raó de gènere” (Annex IV Ordre 62/2014). La violència de gènere pot presentar-se de diferents maneres, la més visible és la violència física, però hem de recordar que hi ha altres no per menys visibles menys perniciosos. A més a més, poden ser exercits per parelles i ex parelles, però també per hòmens del seu entorn familiar, social i escolar. Exposem a continuació els tipus continguts a l'Annex IV de l'Ordre 62/2014:

“Violència física: és qualsevol acte de força contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany.(...)”

Violència psicològica: és tota conducta que produïska desvaloració o patiment en la dona mitjançant amenaces, humiliacions o vexacions, exigència d'obediència o de submissió, coerció, insults, aïllament, culpabilització o limitació del seu àmbit de llibertat. (...)

Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada, i no justificada legalment, de recursos per al benestar físic i psicològic de la dona i de les seues filles i fills, o la discriminació en la disposició dels recursos compartits en el àmbit de la convivència de parella.

Violència sexual i abusos sexuals: és qualsevol acte de naturalesa sexual forçada per l'agressor i no consentida per la dona. La violència sexual comprén qualsevol imposició, per mitjà de la força o la intimidació, de relacions sexuals no consentides, i l'abús sexual, amb independència que l'agressor tinga o no relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la víctima.”

Per tant, si seguim el present Pla d'Igualtat, pararem atenció durant la pràctica docent i en les relacions humanes dins la comunitat educativa per tal de no reproduir els mecanismes que mantenen la violència de gènere:

- Utilitzarem un llenguatge no sexista dins i fora de l'aula. Es revisarà la documentació que poguera encara contenir elements sexistes en la redacció i sotmetrem cada nou document a la supervisió dels membres de l'Equip de Qualitat i de la persona responsable de la Coordinació d'Igualtat i Convivència (en cas de no formar part de l'Equip de Qualitat).
- Pararem atenció als espais i a les activitats esportives, lúdiques i extraescolars evitant que cap en quede monopolitzat per un gènere, ens assegurarem que tot l'alumnat, independentment del sexe i del gènere, reben la mateixa informació i motivació per a participar en totes les activitats lúdiques i esportives.

- Des de la directiva i els departaments es recolzaran les iniciatives per part del professorat i l'alumnat d'introduir activitats lúdiques i esportives que s'allunyen dels patrons sexistes de la societat.
- Farem una coeducació conscient, la qual cosa implica educar per a la diversitat, parant atenció a les característiques individuals de cada persona, posar en valor les diferents intel·ligències¹ i diferents capacitats, independentment del sexe de les persones. La coeducació abasta també l'educació per a una cultura de la cura; educar perquè les persones, independentment del sexe, es facen responsables de la pròpia cura, i de la de l'entorn i dels altres.

Formació del professorat

Donar-li a l'ensenyament i a la convivència una perspectiva de gènere així com educar en la diversitat exigeix del professorat sensibilitat i formació per tal d'entendre els reptes, previndre conductes incorrectes o violentes, identificar-les quan tenen lloc i ajudar l'alumnat a identificar-les des dels primers símptomes, així com saber tractar el tema a les aules. El mite de l'amor romàntic és un dels factors que se situen a la base de la violència contra les dones, les xifres són alarmants i en compte de minvar els casos, ens trobem que baixa l'edat de les víctimes, el professorat ha de poder ajudar l'alumnat a visibilitzar els errors al voltant de l'amor romàntic que vinculen amor i gelosia, control, renúncia i entrega total per part de la dona. Pel contrari, valorar positivament les relacions afectives basades en la igualtat, la llibertat, la equitat i el respecte. Hi ha moltes ocasions a l'aula per a fer-ho, si l'assignatura no ens acosta a aquests temes, hi ha la tutoria.

Per tot el que hem dit, el PAF ha d'incloure cada any almenys un tema relacionat amb la igualtat o amb la resolució pacífica de conflictes. Esmentem alguns que podrien incloure's, però no són els únics:

- Utilització del llenguatge no sexista
- Treballar sobre l'amor romàntic a l'aula
- Detectar i corregir micro-masclismes en l'entorn escolar
- Diversitat sexual i diversitat de gènere
- Assertivitat i resolució pacífica de conflictes
- Educació emocional
- Mediació

És de capital importància que la tasca de coeducar i de fer valdre el valor de la diversitat a la vegada que la igualtat de tots i totes pel que fa a la dignitat, als drets, als deures i a la equitat, siga acceptada i duta a terme per tot el personal del centre i molt especialment pel professorat, també que actuem totes i tots de manera conscient i amb sensibilitat per tal que no acabem provocant susceptibilitats, enfrontant col·lectius i provocant reaccions en el sentit contrari que volem avançar.

Enquestes per a diagnòstic de la convivència i la igualtat

Sempre que el centre utilitze una enquesta per tal del fer un diagnòstic de la convivència al centre inclourà una perspectiva de gènere: farà una anàlisi de les dades desagregades per sexe en matèria de convivència per a l'anàlisi posterior i possibles intervencions.

En les possibles anàlisis de la disrupció s'introduirà també la perspectiva de gènere.

Reglament de Règim Intern

Observacions per tal d'introduir la perspectiva de gènere en el Reglament de Règim Intern:

- El RRI ha de contemplar les actituds sexistes o masclistes entre les conductes contràries a la convivència i ha de considerar la violència de gènere com a conductes greument perjudicials per a la convivència.
- La perspectiva de gènere ha d'estar contemplada en totes les intervencions, també ha d'estar inclosa en els criteris per a enviar alumnat a l'AC. El professorat que reba l'alumnat a l'AC ha d'estar preparat per a tractar incidències que tinguen una perspectiva de gènere, esta perspectiva ha d'estar present tant en conflictes entre iguals com en conflictes entre professorat i alumnat o implique altres membres de la comunitat educativa.
- Sempre que s'elabore una casuística i un pla d'intervenció o de mesures correctives, es tindrà en compte els casos de matèria d'igualtat i prevenció de gènere.
- L'aplicació de les correccions a les conductes disruptives tindrà en compte també la perspectiva de gènere i serà igualitària.

Àrees d'actuació educativa

Per tal de tenir una visió holística i sistèmica² del desenvolupament del Pla d'Igualtat i per tal de no perdre de vista la funció educativa del document, l'articulem en tres grans àrees: atenció a la cognició, que fa referència a tot allò que té a veure amb el pensament i adquisició de coneixement; atenció a l'emocionalitat i atenció a l'acció.

Atenció a la cognició:

- Familiaritzar l'alumnat i el professorat amb conceptes clau per tal de desfer malentesos, eliminar prejudicis, i eradicar la discriminació per qüestions de sexe i/o gènere: dignitat, identitat, identitat de gènere, orientació sexual, igualtat, diversitat, equitat, sexe, gènere i feminisme, ens semblen fonamentals, però hi ha molts més. Incloem al final d'aquest document el glossari proporcionat per la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport la *Instrucció del 15 de desembre de 2016*.
- Informació:
 - Dins de les assignatures d'humanitats, especialment les del departament de CCSS i del departament de Filosofia, proporcionar a l'alumnat dades històriques de relleu pel que fa als moviments per la igualtat entre homes i dones, així com dels avanços en el reconeixement del dret de totes les persones a l'expressió lliure de la seua identitat i la valoració positiva de la diversitat sexual, de gènere i familiar.
 - Donar lloc en les unitats didàctiques a noms de dones que van treballar en els distints camps del saber, la investigació, la creativitat i l'esport i a les seues produccions i assoliments. A més de fer justícia, serviran de referents a les joves que estan pensant en el seu futur, se sentiran més empoderades a l'hora de fer projectes de vida i projectes professionals; per als xics, el fet de tenir referents femenins, els donarà una perspectiva molt més ampla de la realitat i d'allò que significa ser ésser humà.
 - Adquisició per part de tots els departaments de fonts bibliogràfiques d'autoria femenina o que traguen a la llum les dones del passat i les aportacions al saber i a la praxis.
 - Per tal que l'alumnat tinga un coneixement més clar sobre què és el feminisme i que no incórrega en prejudicis del tipus "el feminisme és el masclisme però a l'inrevés", tantes vegades escoltat a les aules, que pugua participar amb coneixement de causa en les polèmiques feministes actuals, que pugua participar activament i amb coneixement de causa en debats de caire ètic i polític al voltant

de les dones i el cos de les dones, la biblioteca tindrà fonts bibliogràfiques que parlen dels moviments feministes, de la història i les temàtiques. Entenem que estes fonts no tindran un lloc independent a la biblioteca, sinó que es trobaran a les seccions dels departaments que els demanen.

- Per tal de previndre sobre el ciberassetjament, el Pla Tutorial n'inclourà informació, incloent-hi també el *grooming* (engany pederasta a la xarxa) i el *sexting* (acte d'enviar pel mòbil missatges de contingut eròtic i sexual).

Atenció a l'emoció i a les relacions interpersonals:

Com que les emocions i els sentiments juguen un paper decisiu en les actituds i les respostes davant els conflictes, l'educació emocional és una de les eines més poderoses per a previndre la violència de gènere i per a treballar en els casos ja detectats. Per aquesta raó, l'educació emocional ha de formar part del Pla Tutorial i també ha d'incloure's en el PAF. A més a més tindrem en compte els següents elements que de manera directa o indirecta tenen un efecte sobre l'estructura emocional de les persones:

- L'educació ha de contribuir a empoderar els individus com a subjectes capaços de prendre decisions i fer projectes de vida, siga quina siga la seua condició per raó de sexe i/o de gènere. És molt important que dins la totalitat de la comunitat educativa es done un tractament respectuós a la persona i es respecte sense fer cap tipus de judici valoratiu sobre la identitat de les persones, siguen adults o menors d'edat.
- Si es fa publicitat d'algun esdeveniment, o activitat, així com publicacions: agenda, revista, butlletins, etc., es parlarà atenció que no s'utilitzen imatges masculines i femenines estereotipades.
- En fer exposicions de fotografies d'esdeveniments esportius, o de qualsevol altra activitat es parlarà atenció al fet que hi apareguen de manera equitativa xics i xiques.
- Una de les conquestes més difícils per a les dones és aconseguir que aquelles qualitats i facultats que s'han considerat tradicionalment com a femenines siguen reconegudes com a qualitats i facultats humanes, de tant valor i tan necessàries per a la nostra espècie i el nostre projecte humà com les masculines. L'actitud que es deriva d'aquest reconeixement permetrà al professorat educar amb més eficàcia per a la igualtat dins del respecte per la diversitat.
- A classe evitarem fer qualsevol comentari que poguera suposar un enfrontament entre xics i xiques, o que pugui afavorir un clima de competició entre sexes, no ho justifica l'objectiu de motivar-los, el perjudici entenem que supera el possible benefici.
- Una de les dificultats amb què ens trobem per a eradicar la violència de gènere és la importància que encara en la actualitat té "l'amor romàntic" per als joves, especialment

entre elles, perquè sovint no identifiquen els senyals de risc. Convé que tot el professorat, especialment el professorat tutor, estiga familiaritzat amb les característiques, els indicadors i els processos que poden desembocar en una relació tòxica i de maltractament de gènere. Per tal d'ajudar l'alumnat a desenvolupar la capacitat d'establir relacions sentimentals on no hi haja dependència.

- Les relacions humanes sempre són font de conflictes, no aconseguim una bona convivència prenent erradicar-los, sinó dotant l'alumnat de recursos per a afrontar-los i superar-los de manera pacífica. Considerem que l'educació en habilitats socials i resolució pacífica de conflictes contribuirà a eliminar la lacra del maltractament de gènere en educar per al reconeixement de la persona com a subjecte que no pot ser utilitzat i manipulat, en donar alternatives a la resposta inhibida i a la resposta agressiva, així com en entrenar-los en l'escolta activa.
- Entrenar l'alumnat per al posicionament davant els dilemes i l'autoafirmació.
- Ajudar l'alumnat a treballar la introspecció i les característiques intrapersonals per tal d'enfortir la identitat i l'autoconeixement.
- Ajudar l'alumnat a qüestionar-se les pròpies actituds i a empatitzar amb els sentiments dels altres
- Proporcionar referents masculins i referents femenins no estereotipats.
- Educar per a una cultura de les cures i el bon tractament.

Atenció a l'acció i a les relacions:

Per tal de previndre la violència de gènere hem d'enfocar l'atenció en la provenció; és a dir, hem de proporcionar a l'alumnat mètodes no violents per a la resolució de conflictes i de models de convivència basats en la diversitat i en el respecte a la igualtat de drets i oportunitats de dones i homes. També hem d'eliminar els prejudicis, estereotips i rols en funció del sexe, construïts segons els patrons socioculturals de conducta assignats a dones i homes, per tal de garantir tant per a les alumnes com per als alumnes, possibilitats de desenvolupament personal integral. Per tal d'avançar per este camí, els distints departaments tindran en compte el següent:

- Els llibres de text i altres materials didàctics que s'utilitzen o proposen en els projectes d'innovació educativa han d'integrar els objectius coeducatius assenyalats. Així mateix, han de fer un ús no sexista del llenguatge i en les seues imatges garantir una presència equilibrada i no estereotipada de dones i homes.
- L'organització de grups i programes, així com l'acció tutorial, tindrà present els perfils de persones especialment vulnerables (alumnat que conviu en el entorn familiar amb la violència de gènere), els donarà suport, acompanyament, formació, i tot allò que

l'Observatori de la Convivència juntament amb el Departament d'Orientació i la Coordinació d'Igualtat i Convivència considere adient.

- Prestar atenció a la distribució dels espais i activitats coeducatives en proves esportives i lúdiques.
- Fomentar el diàleg, tant a classe com a assemblees i tallers.

Pla d'Acció Tutorial

Per tal d'ajudar el professorat tutor en la seua tasca i proporcionar-li orientació i material per a les tutories, el Pla d'Acció Tutorial inclourà els següents elements:

1. Programa d'educació emocional:
 - 1.1. Conèixer i nomenar diferents emocions.
 - 1.2. Aprendre a identificar els sentiments propis.
 - 1.3. Identificar els sentiments dels altres i desenvolupar l'empatia.
 - 1.4. Facilitar l'expressió de les emocions i els sentiments.
 - 1.5. Entrenar la persona en l'autocontrol de l'agressivitat i la por.
 - 1.6. Entrenar la persona en la canalització i el trànsit d'unes emocions a altres.
 - 1.7. Identificar i distingir allò "que vull i m'agrada" i allò que "no vull i no m'agrada".
 - 1.8. Desenvolupar l'assertivitat perquè la persona pugui expressar les pròpies idees sense agressivitat.
 - 1.9. Desenvolupar la llibertat de la persona de dir "sí" i de dir "no".
 - 1.10. Desenvolupar la capacitat de la persona d'acceptar un "sí" i un "no" i controlar la frustració.
 - 1.11. Desenvolupar la capacitat de resiliència.
2. Activitats i dinàmiques per tal de millorar en l'alumnat l'autoconcepte, l'estima pels altres i l'entorn i l'autoestima.
 - 2.1. Programa de desenvolupament d'habilitats socials i resolució pacífica de conflictes
 - 2.2. Programa d'Educació afectiva-sexual.
 - 2.3. Programa per a desenvolupar en l'alumnat la corresponsabilitat, l'aprenentatge de l'exercici d'una ciutadania democràtica i igualitària, la cura personal, interpersonal, de l'entorn i mediambiental.
 - 2.4. Ús del temps lliure sense estereotips sexistes.

3. En l'orientació professional i acadèmica:
 - 3.1. Foment en l'alumnat del desenvolupament de les seues potencialitats evitant en tot moment cap limitació per motiu de gènere.
 - 3.2. Propiciar en la persona l'autoconeixement i la identitat personal.
 - 3.3. Propiciar en la persona el disseny de projectes de vida sense biaixos de gènere.
 - 3.4. Desenvolupar i potenciar la capacitat de lideratge tant en xics com en xiques.
4. Per tal de previndre el ciberassetjament, el Pla Tutorial inclourà informació i formació sobre el ciberassetjament, incloent el *grooming* i el *sexting*.
5. Tallers per a la igualtat en la diversitat:
 - 5.1. Educació sexual que incloga la diversitat sexual donant-li caràcter de normalitat i naturalesa.
 - 5.2. Educació per a la diversitat de gènere i diversitat familiar.

Celebracions

El centre té en el seu calendari dies assenyalats com a dies commemoratius relacionats amb la igualtat. Aquests dies s'organitzaran tallers, xerrades i activitats que facen visibles les problemàtiques relacionades amb la igualtat i respecte per la diversitat en matèria de sexe i gènere, a la vegada que animen i motiven la comunitat educativa a participar en l'eradicació de les lacres del passat que ens impedeixen avançar:

25 DE NOVEMBRE: El 20 de desembre del 1993 l'Assemblea General de la ONU aprovà la *Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona* mitjançant la resolució 48/104 amb l'objectiu d'eradicar la violència contra les dones i les nenes en tot el món. El dia 7 de febrer del 2000, en la resolució 54/134, va designar el 25 de novembre com a el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona. Aquest dia honra la memòria de les germanes Mirabal, tres activistes polítiques de la República Dominicana brutalment assassinades el 1960 per ordre del dictador Rafael Trujillo.

8 DE MARÇ: El Dia Internacional de la Dona se celebra en molts països del món. Dones separades per continents, idiomes, ètnies, religions, cultures, idees polítiques i posicions econòmiques s'uneixen el 8 de març per commemorar una tradició de lluita per la igualtat, la justícia, la pau i el desenvolupament. Tot i que els inicis es remunten al 1857, és el 1975 quan, coincidint amb l'Any Internacional de la Dona, les Nacions Unides van celebrar aquest dia per primera vegada el 8 de març.

17 DE MAIG

el 17 de maig se celebra des del 2005 el Dia Internacional contra l'Homofòbia i la Transfòbia, es commemora que el 17 de maig de 1990 l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va eliminar l'homosexualitat de la llista de malalties mentals. L'objectiu d'aquesta celebració té com a objectiu coordinar accions per a denunciar la discriminació que pateixen les persones homosexuals, bisexuals, transsexuals i intersexuals i avançar en el respecte pels seus drets en tot el món.

Indicadors i protocols:

Indicadors de possible violència de gènere:

- L'alumna mostra manca d'autonomia per a prendre decisions.
- No participa en les activitats extraescolars.
- Mostra dependència afectiva.
- Li costa concentrar-se en l'estudi o en el treball.
- S'aprecia disminució del rendiment acadèmic.
- Se la veu aïllada.
- Mostra canvis d'actitud.
- Hi ha absències injustificades.
- Presenta conductes disruptives.
- Mostra baixa autoestima.
- Mostra senyals físics de lesions.
- Té un consum abusiu d'alcohol o drogues...

Indicadors de LGTBFÒBIA:

- Persones qui no han expressat clarament una identitat o expressió de gènere divergent, tot i que en done alguna mostra, i estan patint rebuig dels companys i companyes mitjançant paraules o accions.
- Es detecten actituds transfobes cap a una persona que ha verbalitzat que és trans o que la seua família o qui n'exerceix la tutoria legal ens ho ha comunicat.
- Alumnat insulta o assetja un altre company o companya perquè no compleix els estàndards de comportament de gènere que s'espera d'ell o d'ella, es tracte o no d'una persona trans, homosexual o bisexual. Aquest fet no obvia que la persona objecte de burles o assetjament també és una víctima per transfòbia, a la qual cal protegir, tot adoptant les mesures escaients.

Indicadors específics per a detectar el ciberassetjament, que pot ser motivat també per LGTBfòbia:

- Difusió de gravacions o fotografies en internet sense consentiment.
- Modificació d'una imatge o ús d'etiquetes ofensives.
- Enviament de missatges ofensius o expressions d'odi, rumors, insults, acudits despectius, burles o vexacions en xarxes socials, blocs, fòrums o xats.
- Suplantació d'identitat en mitjans digitals.
- Exclusió de persones concretes d'espais compartits per la resta de la classe (grups de WhatsApp, Tuenti, Facebook...).

Observacions comunicades per la família o les persones adultes responsables del menor que són indicadors d'assetjament escolar:

- Negatives reiterades a assistir al centre educatiu.
- Canvis estètics i en la vestimenta amb què acudia normalment al centre.
- Torna a casa amb la roba estripada o amb el material escolar deteriorat o sostret.
- Presenta ferides, contusions o marques que no s'expliquen per l'activitat escolar normal.
- No té amistats amb qui passar el temps lliure fora del centre educatiu.
- S'observen somatitzacions reiterades: malestar en alçar-se, marejos, mals de cap, molèsties o alteracions gastrointestinals, asfíxia o opressió en el pit, tremolors, palpitations, rigidesa, alteracions de la gana o del son.
- S'abandonen progressivament les aficions i es presenten reticències a participar en activitats d'oci i temps lliure.
- Mostra actituds agressives a casa.
- No s'atreveix a eixir sol o sola al carrer.
- S'observen autolesions, idees o intents de suïcidi.
- Falta de control emocional: plors incontrolats, respostes emocionals extremes.

Indicadors d'alumnat assetjador per raons de LGTBfòbia:

- Utilitza expressions despectives en referir-se a l'homosexualitat, la bisexualitat o la transsexualitat. Exclou, insulta, amenaça o agredeix les persones que no segueixen les normes hegemòniques de gènere i sexualitat.
- Les expressions, conductes i emocions que no s'adeqüen a la sexualitat i el gènere normatius desperten la seua agressivitat verbal i física.

- Quan un alumne o alumna heterosexual intenta lligar amb una persona homosexual, tot i conèixer o intuir la seua orientació sexual, pot tractar-se d'una acció constitutiva d'assetjament sexual.
- Aquelles situacions i activitats que divideixen l'alumnat per sexes o reafirmen la masculinitat o feminitat desperten especialment el seu interès i motivació.
- Es nega a incloure la persona afectada en el seu equip durant les activitats esmentades.
- Coacciona i fa xantatge a la resta de l'alumnat perquè no tinga amiat i relació amb la persona assetjada.
- Actitud desafiant cap al professorat que és LGTBI visible.
- Realitza accions intimidatòries cap al professorat que és LGTBI visible.

Indicadors per a detectar l'assetjament per LGTBfòbia en la família:

De vegades, l'assetjament per homofòbia i transfòbia pot donar-se també a l'interior de les famílies. Atés que l'alumnat passa una gran part del dia al centre educatiu, el personal docent i no docent, l'alumnat i els equips directius poden arribar a detectar aquests casos, atenent els supòsits següents:

- L'alumnat que pateix assetjament a casa pot mostrar resistències a tornar-hi quan acaba l'horari lectiu.
- En les reunions amb el personal docent, la família o els adults responsables refusen a parlar-ne, resten importància i/o justifiquen l'assetjament per homofòbia i transfòbia que puga patir l'alumnat. La família o els adults responsables descriuen negativament, ridiculitzen o menyspreen les expressions, conductes i emocions de la sexualitat i el gènere del seu fill/a.
- Tracten de forma desigual la persona que pateix l'assetjament que la resta de menors de la família. L'alumnat assetjat sol·licita al personal docent que les situacions d'assetjament per homofòbia i transfòbia no siguin comunicades als seus familiars o adults responsables en les reunions. L'alumnat assetjat a casa pot mostrar marques de violència física en el seu cos o manifestar dolors producte d'aquesta violència.
- S'observen canvis en les expressions, conductes i emocions relatives al gènere i la sexualitat en presència o absència de la família o els adults responsables.
- L'alumnat assetjat es nega a participar de les activitats relatives a la diversitat sexual després d'haver-ho fet amb normalitat altres vegades.

Protocols i procediments (documents adjunts)

1. Protocol d'intervenció davant la sospita o la certesa d'un cas de violència de gènere. S'aplicarà el protocol contingut a l'Annex IV. (<http://www.ceice.gva.es/es/web/convivencia-educacion/protocolos>)
2. Indicadors per a detectar l'assetjament per LGTBfòbia del personal docent i no docent contra l'alumnat i protocol d'actuació. S'aplicarà el protocol contingut a l'Ordre 62/2014, 28 de juliol, Annex I. (file:///C:/Users/Marga/AppData/Local/Temp/180209_PUBLICACIO_orientacions_LGTBI_2-1.pdf)

Per tal que el personal docent comuniqui la sospita d'assetjament farà ús del document del centre "Comunicació de sospita d'assetjament" present a la plataforma Moodle del centre, al curs Convivència, Pau i Igualtat, i el lliurarà al Departament d'Orientació. Per tal d'obtenir-ne més informació, el Departament d'Orientació farà ús de la plantilla continguda a l'Annex I de l'Ordre 62/2014, de 28 de juliol. (http://www.ceice.gva.es/documents/162793785/162793942/plant_v.pdf/0f41693c-7a42-4ca1-b567-733b873ab1b8)

3. Protocol d'acompanyament a menors amb disfòria de gènere. Document adjunt II.
4. Sol·licitud de canvi de nom en procediments i documents administratius d'alumnat trans. Correspon a l'Equip de Qualitat elaborar el document de sol·licitud de canvi de nom. En cas que l'alumne/na siga menor d'edat haurà de ser signat pels tutors legals, en cas que l'alumne/a siga major d'edat serà signat per la persona interessada.

El centre actuarà segons la LLEI 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat Valenciana de la que reflectim aquí els títols II i III.

Títol II (Drets):

Article 5. Drets

1. *Les persones a les quals els és d'aplicació la present llei tindran els següents drets:*
 - a) *Al reconeixement de la seua identitat de gènere lliurement manifestada, sense la necessitat de prova psicològica o mèdica.*
 - b) *Al lliure desenvolupament de la personalitat d'acord amb la seua identitat i expressió de gènere.*
 - c) *A ser tractades de conformitat a la seua identitat de gènere en tots els àmbits públics i privats.*
 - d) *Que es respecte i protegisca la seua integritat física i psíquica, així com les seues decisions en relació a la seua identitat i expressió de gènere.*

e) A rebre de la Generalitat una atenció integral i adequada a les seues necessitats mèdiques, psicològiques, jurídiques, educatives, socials, laborals i culturals en referència al desenvolupament de la seua identitat i expressió de gènere.

f) Que es protegisca l'exercici efectiu de la seua llibertat i a no patir discriminació per motiu d'identitat o expressió de gènere en tots els àmbits de la vida.

2. El que disposa la present llei s'entén sense perjudi dels règims específics més favorables establits en la normativa comunitària, estatal o autonòmica.

Article 6. Prohibició de les teràpies d'aversion

Es prohibeix la pràctica de teràpies d'aversion, conversió o contracondicionament, destinades a modificar la identitat o expressió de gènere de les persones trans.

Article 7. No-discriminació per motiu d'identitat o expressió de gènere

Es prohibeix tota forma de discriminació per raó d'identitat o expressió de gènere, incloent-hi la discriminació, directa o indirecta, per associació i per error, la discriminació múltiple, l'assetjament, la inducció, ordre o instrucció de discriminar, les represàlies o l'incompliment de les mesures d'acció positiva derivades d'obligacions normatives o convencionals, així com la victimització secundària per inacció de qui, si és el cas, té un deure de tutela.

Article 8. Persones trans menors d'edat

1. La Generalitat garantirà a les persones trans menors d'edat la protecció i l'atenció necessàries per a promoure el lliure desenvolupament de la seua personalitat i el seu desenvolupament integral per mitjà d'actuacions eficaces, a fi de garantir la seua integració familiar i social en el marc de programes coordinats de l'administració.

2. Les persones trans menors d'edat tenen dret a ser escoltades i a incorporar-se progressivament als processos de presa de decisions en relació a tota mesura que se'ls aplique en allò referent a la seua identitat i expressió de gènere.

3. Tota intervenció de la Generalitat haurà d'estar presidida pel criteri rector d'atenció a l'interès superior del menor i dirigida a garantir el lliure desenvolupament de la personalitat, d'acord amb la seua identitat i expressió de gènere, i a evitar situacions de patiment i indefensió.

4. Sense perjudi de les competències de la fiscalia de menors i les de La Generalitat en matèria de protecció de menors, l'empara de les persones trans menors d'edat en la present llei es produirà per mediació dels seus representants legals, o a través dels serveis socials de protecció de menors, quan s'aprecie l'existència de situacions de patiment i indefensió per negociació abusiva de la seua identitat o expressió de gènere.

TÍTOL III

Tractament administratiu de la identitat de gènere

Article 9. Documentació administrativa

1. La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències, haurà d'adoptar totes les mesures administratives que siguen necessàries a fi d'assegurar que les persones objecte d'aquesta llei siguen tractades d'acord amb la seua identitat de gènere.

2. A fi d'afavorir una millor inclusió i evitar situacions de patiment per exposició pública o discriminació, la Generalitat proveirà a tota persona que ho sol·licite de la documentació administrativa necessària i d'acord amb la seua identitat de gènere manifestada, que siguen necessàries per a l'accés als seus serveis administratius i de tota índole.

3. Reglamentàriament s'establirà el procediment d'acreditació

basant-se en els criteris següents:

a) Podran sol·licitar la dita documentació la persona interessada o, si és el cas, els seus representants legals.

b) Els tràmits per a l'expedició de la documentació administrativa prevista en aquesta llei seran gratuïts, no requeriran cap d'intermediació i en cap cas implicaran l'obligació d'aportar o acreditar qualsevol tipus de documentació mèdica.

c) Es garantirà que les persones siguen tractades d'acord amb la seua identitat de gènere sentida i es respectarà la dignitat i privacitat de la persona.

d) No s'alterarà la titularitat jurídica dels drets i obligacions que corresponguen a la persona ni es prescindirà del número del document nacional d'identitat, sempre que aquest hi haja de figurar. Quan per la naturalesa de la gestió administrativa es faça necessari registrar les dades que figuren en el document nacional d'identitat, **s'arreglaran les inicials del nom legal, els cognoms complets i el nom triat per raons d'identitat de gènere.**

1. e) S'habilitaran els mecanismes administratius oportuns i coordinats per a adaptar els arxius, bases de dades i la resta de fitxers de les administracions esmentades en l'article 2.2 i s'eliminarà el caràcter públic d'aquelles dades que facen referència al passat en què conste un gènere diferent del manifestat. Alhora es mantindrà, amb caràcter confidencial, l'historial mèdic del sistema sanitari de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que estableix l'apartat anterior.

Observacions

1. En un institut estudia alumnat d'edats compreses entre els 12 i els 17 o 18 anys (tot i que també alumnat major d'edat i d'edat madura a Formació Professional i en menor nombre a BAT). El radi d'aplicació d'aquest Pla d'Igualtat és a tota la comunitat educativa, per això volem cridar l'atenció sobre els més menuts. L'alumnat de primer i segon cicle de l'ESO, especialment el de primer cicle, està en un procés de maduració biològica i social que el porta sovint a imitar les conductes que observa en el seu entorn. Per la qual cosa sempre que hi haja sospita o comprovació que algun alumne o

grup d'alumnes té un comportament inadequat cap a una companya o cap a les companyes en general, o cap a alumnat vulnerable per parèixer o pertànyer al col·lectiu LGTBI, des de la tutoria, el Departament d'Orientació i des de la Coordinació d'Igualtat s'actuarà immediatament a fi de corregir eixes actituds i conductes: es farà ús d'una escolta activa, s'informarà de les raons per què no són tolerables eixes conductes i de les conseqüències de mantenir-les per tal de dissuadir-lo/s de continuar amb eixe comportament. Es farà un seguiment posterior i de perseverar amb el comportament inadequat s'aplicarà el RRI.

2. Serem molt escrupolosos i escrupoloses a l'hora de mantenir entrevistes amb víctimes de violència de gènere i LGTBIfòbia, la discreció, per altra banda, ha de ser màxima a fi de no estigmatitzar-la. Tot i que tindrem en compte que el tutor o tutora ha d'estar assabentat per tal d'intervenir d'una manera acurada i responsable en cada moment.

Actuacions davant la víctima:

Davant d'una víctima de violència de gènere:

- Absoluta discreció. Sempre que es faça referència al cas, el procediment seguit i les mesures aplicades, donarem el número d'expedient, mai els noms de les persones implicades. A la Comissió de Convivència del Consell Escolar se li donarà el número d'expedient, però no els noms de la víctima i de l'agressor.
- En cap moment se li faran recriminacions a la víctima. S'evitarà la victimització secundària amb expressions com "t'ho estaves buscant", "tu tens la culpa per seguir amb ell ("per dur eixa roba", "per no tenir caràcter", etc)", "no ho entenc, tan llesta que sembles...", expressions que contribueixen a danyar l'autoestima de la jove i la victimitzen doblement.
- Evitarem la difusió d'informació personal sobre la víctima o l'agressor.
- Evitarem difondre rumors.
- Assegurarem a la víctima que la informació que ens proporcione no es traslladarà a altres persones sense el seu consentiment. Contarem amb la jove abans de traslladar a la família detalls de la seua vida personal.
- El cas només serà tractat per les persones que han de fer-se càrrec de l'atenció a la víctima, a l'agressor o a les famílies.
- Si l'alumna, per por o per vergonya, no vol denunciar o cercar ajuda, no ha de ser pressionada, però el centre sí que haurà de continuar amb l'aplicació del protocol d'actuació en casos de violència de gènere.

Recomanacions per a les entrevistes per motius de violència de gènere:

- Qui entrevista ha de tenir clar els objectius, que són els següents: recollir informació, informar, tranquil·litzar, acompanyar, assessorar i orientar.
- Mantindrem sempre una actitud positiva, d'empatia, de respecte, de proximitat i d'escolta activa amb les persones que són entrevistades.
- Durant l'entrevista observarem actituds i l'estat emocional. Pararem tanta atenció al llenguatge verbal com al llenguatge no verbal.
- Valorarem la situació de risc immediat, potencial o de noves agressions.
- Expressarem amb claredat que la violència mai està justificada en les relacions humanes i que la violència de gènere té caràcter delictiu.
- Cercarem durant l'entrevista el grau de confiança i compromís necessaris perquè no s'abandoni la intervenció i puguem continuar ajudant.

Comunicacions amb les famílies:

- Procurarem reduir l'angoixa sense llevar-li importància al tema.
- Tranquil·litzarem la família si se sent culpable per no haver-se adonat i/o actuat, parlarem de la necessitat de facilitar la comunicació i el diàleg per tal d'ajudar a la filla.
- Informarem de les actuacions que realitzarà el centre i buscarem la seua implicació. Informarem dels recursos externs especialitzats on poden acudir.
- Si l'entrevista és amb la família de l'agressor i es posa a la defensiva, els haurem d'assessorar sobre les conseqüències que els actes de violència de gènere tenen per a la víctima i també per a l'agressor, per la qual cosa és necessari actuar i ajudar al fill.

Mecanismes de seguiment

1. Amb l'objectiu de fer cada any una avaluació de la inclusió en les programacions, les unitats didàctiques i la pràctica docent dels noms i obres de dones al llarg de la història, en finalitzar cada curs acadèmic els caps de departament de les distintes assignatures lliuraran a la persona coordinadora d'igualtat el document emplenat: *Actuacions orientades al reconeixement i la inclusió de les dones i la seua producció cultural i científica dins de les programacions didàctiques* (Document Annex III)
2. L'Equip de Qualitat, amb la col·laboració del Departament d'Orientació i la Coordinació d'Igualtat i Convivència elaborarà el protocol de seguiment i valoració de l'aplicació dels protocols.

3. Pel que fa a les activitats complementàries i tallers realitzats al llarg del curs seran analitzades conjuntament per Vicedirecció, pel Departament d'Orientació i per la persona coordinadora d'Igualtat i Convivència amb l'objectiu de millorar la Planificació d'Igualtat de l'any següent.

Glossari: entendre la diversitat sexual i de gènere

Sèrie de conceptes que caldria conèixer per a poder interpretar la realitat que observem a les aules, al centre i a l'entorn escolar, i per a poder adoptar les mesures educatives i organitzatives necessàries per a l'acompanyament de l'alumnat immers en processos de desenvolupament de la pròpia identitat i d'autoafirmació personal.

Sexe biològic: des d'un punt de vista anatòmic i fisiològic, el sexe és el conjunt de trets emprats per a distingir els mascles de les femelles al regne animal, i per tant, en l'espècie humana. Cal tindre en compte, però, l'existència d'éssers vius amb intersexualitats/DSD, també en l'àmbit escolar, i ser conscients que el sexe biològic és un tret biològic complex i sotmés a canvis al llarg de tot el cicle vital d'una persona.

Gènere: es pot definir com la construcció que la societat elabora a partir de les interpretacions que fa del sexe biològic. Societats distintes, en èpoques o contextos culturals diferents, defineixen i modelen aquesta construcció social del gènere, que va evolucionant. El gènere és una construcció social, que es transmet a través dels agents de socialització (família, escola, grup d'iguals, mitjans de comunicació, etc.), es reproduceix i es transfereix amb un grau d'exigència variable, que l'estructura social determina per als seus integrants. La família transmet abans que ningú els valors vigents, i dins d'aquests valors, s'inclouen els rols, comportaments i expectatives que s'assignen a cada gènere i que afecten la identitat de les persones. Identitat de gènere: és la vivència íntima i individual que cada persona fa del seu propi sexe i d'unes característiques de gènere, tal i com cada persona la sent i autodetermina, sense que pugui ser definida per tercers, ja siga corresponent o no amb el gènere assignat socialment al moment de naixer.

Identitat de gènere divergent (o també disconformitat de gènere, gènere independent o flexible, o patrons variants de gènere): són termes emprats per a referir-se a aquells interessos i preferències no coincidents amb les normes culturals generalment acceptades per a cada un dels dos gèneres considerats normatius (homes i dones). Rol de gènere: es refereix a la vivència social del gènere en aspectes com la vestimenta, el llenguatge i altres pautes de comportament que són considerades com a masculines, femenines o andrògines en una societat i moment històric concret.

Orientació sexual: tendència d'una persona a sentir atracció sexual, emocional o afectiva per les persones del seu mateix gènere o d'un altre gènere.

Persona trans: és un terme genèric que s'usa per a referir-se a aquella persona que té una identitat de gènere divergent o expressa un rol de gènere diferent a l'assignat per la societat. Aquestes vivències i identitats de gènere poden mostrar una gran varietat de formes i expressions que, de vegades, reben denominacions específiques, que ací no es detallen, a excepció dels termes transsexual i transgènere. Persona transsexual: és aquella que naix amb un sexe biològic associat a un gènere concret, amb el qual no se sent identificada. Home transsexual: és l'home que va nàixer amb sexe de femella. Dona transsexual: és una dona que va nàixer amb sexe de mascle.

La transsexualitat és, per tant, un exemple més de la diversitat humana, i el procés de transició de gènere, per adaptar-se al gènere sentit de forma íntima, ha de ser acompanyada des de l'escola per part de totes les persones integrants de la comunitat escolar, de forma natural, sense prejudicis, tot evitant l'assumpció de models tipus o l'adopció de respostes úniques.

Procés de transició (o procés de trànsit): és un procés personal i únic, d'autoafirmació de la pròpia identitat, diferent en cada cas particular, que persegueix l'adaptació progressiva a la identitat de gènere viscuda. El moment indicat per iniciar aquest procés ha de decidir-lo cada persona i contempla la preparació necessària per a assumir tots els canvis a venir, incloent-hi l'hormonació i les transformacions físiques de tot tipus. Persona transgènere: és la persona trans que no s'identifica amb el gènere que se li pressuposa, però que no requereix assistència mèdica per a adequar les seues característiques físiques al gènere sentit com a propi. Persona intersexual (amb intersexualitats o amb un desenvolupament sexual diferent (DSD): es dóna quan una persona presenta un conjunt de variacions fora de l'estàndard corporal masculí o femení, o dit d'una altra manera, quan una persona naix amb un cos que no pareix encaixar dins les definicions i pressupostos biomèdics i culturals que estableixen una coherència entre sexe cromosòmic, gonadal, hormonal i l'anatomia sexual i/o reproductiva.

Parlem, per exemple, de dones amb cromosomes XY i testicles, dones sense vagina ni úter, dones amb un clítoris gran i extern, paregut a un penis, o d'homes amb un desenvolupament diferent dels seus genitals, amb cromosomes XX, o fins i tot amb menstruació. El terme intersexualitat és un terme controvertit. De fet, la majoria de persones amb cossos intersexuals o amb un desenvolupament sexual diferent (DSD) no solen reconèixer-se amb aquestes etiquetes, i fins i tot, les refusen, mentre s'identifiquen més amb etiquetes diagnòstiques o nosològiques concretes.

El tracte social i el tractament mèdic cap a aquestes persones ha suscitat una gran controvèrsia per considerar aquestes situacions no com una possibilitat anatòmica i reproductiva més dins de la diversitat humana, sinó com a malalties i patologies que havien de tractar-se des d'una perspectiva mèdica (com ara intervencions de cirurgia estètica per a

normalitzar genitals que no presentaven problemes de salut afegits), pel costum i la necessitat social d'assignar un sexe definit a cada persona, i per la necessitat sociocultural de transformar i normalitzar els genitals el més d'acord possible amb la norma social dicotòmica.

Transsexualitat i intersexualitat no són mútuament excloents. Tindre un cos intersexual no està relacionat amb tindre una orientació sexual no heterosexual ni d'una identitat sexual transsexual. De fet, una persona amb un cos intersexual o amb un desenvolupament sexual diferent pot ser heterosexual, bisexual, lesbiana, gai, tindre una identitat de gènere conforme al sexe assignat (cisgènere) o identificar-se amb el gènere contrari a l'assignat (transgènere).

Persona cisgènere: s'usa per a referir-se a les persones la identitat de gènere de les quals concorda amb el gènere biològic assignat en nàixer.

Transfòbia: és un prejudici social, construït culturalment i interioritzat a través de la socialització. Consisteix en la discriminació de les persones transsexuals pel fet de transgredir el binomi sexe/gènere assignat socialment en nàixer. No obstant això, la transfòbia no està present en totes les cultures ni en tots els moments històrics.

1 Howard Gardner insisteix en què no hi ha una intel·ligència, sinó huit; la lingüístic-verbal i la lògic-matemàtica (en les que centrem tots els nostres esforços a les escoles) només en són dues, hi ha sis més totes igualment valuoses i necessàries: la visual-espacial, la musical, la corporal-cinestèsica, la intrapersonal, la interpersonal i la naturalista.

2 Considerem un centre educatiu com a un gran sistema on totes les persones, esdeveniments, documents, vincles, etc. estan estretament relacionats i contribueixen com a una unitat al resultat final del procés d'ensenyament- aprenentatge i de l'adquisició de les competències que l'alumnat necessita per a tenir èxit en tots els àmbits de la vida.

PART II. PLA DE CONVIVÈNCIA

0. INTRODUCCIÓ
1. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ DE LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE
2. PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ ORIENTAT A LA PREVENCIÓ DE LES CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA
3. MODELS D'ACTUACIÓ RESPECTE A L'ALUMNAT AMB ALTERACIONS LLEUS , GREUS I MOLT GREUS DE LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR
4. SOBRE EL DESENVOLUPAMENT DEL PLA DE CONVIVÈNCIA
5. ANNEXOS PER LA MILLORA DE LA CONVIVÈNCIA
6. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ , ORDE 62/2014 de 28 de juliol

0. INTRODUCCIÓ

El Pla de convivència preveu de dos supòsits bàsics, primer, que el procés d'aprenentatge només pot ser efectiu en un marc de convivència positiu , i en segon lloc, que l'objectiu general del PEC referent a formar persones democràtiques, respectuoses i tolerants, responsables i autònomes només es pot dur a terme en la pràctica diària de la convivència respectuosa i responsable. Pretenem construir un estil de convivència que puga servir de model i referència per a tots els membres de la comunitat educativa del centre. Per a això partirem d'un supòsit bàsic consistent a considerar les situacions de conflicte com a situacions idònies per a aprendre i millorar, ocasions perfectes per a l'educació socioemocional.

Els pilars sobre els quals es construeix el nostre pla de convivència són el **respecte mutu** entre tots els membres de la comunitat educativa i la **responsabilitat** com a via per a garantir el dit respecte.

En el nostre Reglament de Règim Intern del centre es plasmen els principis enunciats dalt especificant com a línies d'actuació les següents:

- Hem de tractar amb cortesia als companys , al professorat i a tot el personal del centre dins i fora de l'aula.

Hem de respectar els drets de tots i per tant no s'ha d'interrompre el treball de la classe ni l'aprofitament que fan els companys i companyes.

- Hem de parlar sense cridar ni insultar, demanant les coses per favor i cedint el pas en portes i corredors (deixar eixir abans d'entrar)
- El canvi de classe es realitzarà de manera ordenada
- Hem d'evitar les actituds grosseres, desconsiderades i les accions que puguen ofendre les persones per la seua manera de ser, de pensar, per la seua procedència ètnica, cultural o identitat sexual.

Capítol 1.

ANÀLISI DE LA SITUACIÓ DE LA CONVIVÈNCIA EN EL CENTRE.

L'IES Carrús treballa des de fa un cert temps en un pla integral d'actuació que té com a objectiu fomentar el millor clima possible de convivència entre tots els membres de la comunitat educativa. Aquest pla integral posseeix un triple vessant: **prevenció** de situacions conflictives, **resolució pacífica** dels conflictes que puguen produir-se i **tractament i rehabilitació** de l'alumnat que es veja implicat en situacions de conflicte.

En primer lloc, es va intentar determinar, amb la més precisió possible, quin és el perfil del centre, així com constatar les àrees fortes i de millora relacionades amb la convivència. Per a realitzar aquest diagnòstic, es van utilitzar els instruments següents:

1.1.Enquestes generals realitzades entre l'alumnat i els seus progenitors des de el 2001 fins a l'actualitat.

1.5.Registre d'incidències que es venen realitzant des de el 2006 a partir del documents en què registrem les incidències relacionades amb la convivència, *parts d'incidències, parts d'expulsió, expedients disciplinaris i registre de situacions d'acaçament.*

1.1. SOBRE LES CARACTERÍSTIQUES DE LA COMUNITAT ON S'UBICA

Segons els resultats que tira l'enquesta realitzada durant l'any 2001 entre l'alumnat i els seus progenitors, l'Institut d'Educació Secundària Carrús d'Elx presenta el perfil que exposem a continuació.

Està ubicat enmig de la confluència d'uns quants carrers, una d'elles prou transitada per ser una avinguda principal de la ciutat. Aquesta ubicació ens fa dir que és un centre eminentment urbà amb totes les virtuts i inconvenients que això comporta.

Quant a la descripció sociològica de les famílies del nostre alumnat hem de dir que correspon a la tipologia d'un centre de barri obrer on l'estat civil dels pares, en la majoria dels casos, és

el de casats. Únicament es registra un 6% de pares separats o divorciats, almenys en el moment en què el centre va fer aquesta enquesta general.

És important destacar el lloc de procedència dels pares; les dades arregen el tradicional caràcter de barri receptor d'immigrants. Un 50% procedeix fonamentalment d'Andalusia (Granada i Jaén), Albacete i Múrcia. Com a prova de la rapidesa amb què es donen els canvis socials ací mencionarem que, durant el curs 2006/07 registrem 93 alumnes de pares estrangers (argentins, colombians, peruans, magribins, ucraïnesos, xinesos...) enfront dels 33 alumnes d'origen estranger que registràvem el curs 2003/04, el 77 del 2004/05, els alumnes del curs 2005/06.

El nivell d'estudis dels pares, segons reflecteix l'enquesta mencionada, és relativament baix. Només un de cada sis pares i una de cada huit mares tenen estudis secundaris o superiors.

L'enquesta reflecteix que l'alumnat del centre considera que el nivell d'ensenyança que reben del professorat és prou alt, en general entre un 0 i un 9 la puntuació mitjana és la d'un 7 en tots els nivells que s'imparteixen en l'institut, la qual cosa s'interpreta com una alta estimació subjectiva de la qualitat de l'ensenyança. També en tots els nivells hi ha la sensació subjectiva de l'alumnat d'estar preparats acadèmicament enfront dels que se senten mal preparats.

Quant a la valoració de les aules pot definir-se com mitja, sent el gimnàs l'espai del centre millor valorat, seguit dels laboratoris i la biblioteca. També destaca la valoració del respecte i atenció que fa el grup a les instal·lacions de l'institut destacant els grups de secundària que consideren que no les cuiden prou.

El grau d'integració amb els companys del grup se situa entre "prou" i "molt" en els grups de secundària obligatòria i 1r de BAT i Arts Gràfiques encara que destaca el 2n de Bat que es qualifica com "poc".

1.2.RESULTATS DE L'A SEGONA ENQUESTA REALITZADA SOBRE LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE

QUANT ALS PARES I LES MARES

De l'enquesta realitzada als pares i mares es desprén la necessitat millorar l'accessibilitat i comunicació amb el professorat encara que es mostren satisfets davant de la formació i l'orientació que li's dona als seus fills. Els pares demanen que a més de la formació acadèmica el centre potencie una formació en valors així com mètodes nous de resolució de conflictes disciplinaris.

Crida l'atenció que els pares i mares tinguen una percepció lleugerament més negativa que els seus fills/ es de la convivència en el centre i que aquesta percepció siga en els dos casos més negativa en ESO que en BAT.

A la pregunta de si consideren que aplicant més sancions disciplinàries milloraria la convivència en el centre, consideren que aquesta no és la via, encara que estan més inclinats a acceptar-la els pares / mares d'alumnes d'ESO que els de BAT.

QUANT A L'ALUMNAT:

De les enquestes realitzades per l'alumnat concloem que globalment impera un bon ambient de convivència i relacions interpersonals. No obstant això, és important ressaltar que l'alumnat està més satisfet amb la disciplina que hi ha dins de l'aula que amb la que existeix fora d'ella, afirmen no tindre coneixement de les normes de règim intern, mentres afirmen distingir amb claredat entre el que és una falta lleu i una falta greu, diuen tindre menor coneixement dels seus drets. Una conclusió a ressaltar entre les enquestes de l'alumnat de BAT és que no percep entre el professorat un clima d'enteniment i col·laboració.

QUANT AL PROFESSORAT:

Realitzen l'enquesta el 66'34% del professorat. Si es jutja pels resultats hi ha un important satisfacció respecte a les relacions interpersonals tant entre el professorat com entre el professorat i l'alumnat en general. Així mateix es desprén que en un percentatge elevat els docents de l'IES Carrús se senten altament motivats per a exercir la seua professió.

Les conductes disruptives que més preocupen estan relacionades amb el soroll dins de l'aula, després, per orde de major a menor freqüència d'idea preocupen les agressions verbals entre alumnes, les relacionades amb la falta de respecte cap al professor/a i les agressions físiques entre l'alumnat.

La insatisfacció més elevada entre el professorat es dona quant a la cura de l'entorn i les infraestructures; és a dir la neteja i la cura del mobiliari i material en general. Així mateix preocupa l'escassa cura en la utilització de recursos respectuosos amb el medi ambient i la gestió de l'entrada, eixida i desplaçament de l'alumnat.

Les enquestes donen com a resultat també una important insatisfacció en allò que s'ha relacionat amb els recursos de què es disposen per a atendre a la diversitat, així com en els canals d'informació i coordinació entre tutors i equip docent.

La falta d'informació i canals de comunicació es posa també de relleu en el fet que entorn del 30% del professorat que va respondre l'enquesta afirma desconèixer totalment el contingut del RRI.

Un altra dada important que ens proporciona l'enquesta és el fet que hi ha una significativa insatisfacció respecte el mode en què el propi professorat gestiona les faltes de disciplina.

QUANT AL PERSONAL NO DOCENT

L'enquesta realitzada entre el personal no docent posa en relleu que entre aquest col·lectiu es té una percepció positiva de la convivència en el centre, de la qual cosa concloem que és l'àrea forta, però que es considera que el professorat no està prou implicat en el manteniment de la disciplina entre l'alumnat.

1.4. ENQUESTA A L'ALUMNAT I LA SEUA PERCEPCIÓ DE LA VIOLÈNCIA EN EL CENTRE

La percepció general és que se senten bé -92'58%-, mostra que recolza aquest percentatge, considerem el fet que el 95'53% afirma eixir amb gust al pati. No obstant això, aquesta sensació de benestar que manifesten els nostres alumnes contrasta amb el panorama que ens presenten. Baste de mostra el següent; 40% de l'alumnat afirma haver presenciat ofenses greus, 67% ha presenciat agressions físiques, 3,6% ha presenciat amenaça amb arma.

SITUACIONS QUE ES PRODUEIXEN PER ORDE DE FREQUÈNCIA:

Insultar (48,51)	Pegar (22,58)
Rebutjar (42,92).	Amagar coses (18,35).
Posar malnoms (40,16).	Robar (17,48).
Parlar malament d'algú(37,86)	Intimidat (12,56).
Ignorar (35,95).	Obligar a algú a fer coses que no vol (6,48).
Amençar (24,70).	Amençar amb una arma (3,60).

La següent taula de situacions ens mostra que hi ha membres de l'alumnat que pateixen les ofenses i agressions continuades de grups de persones, perquè, exceptuant les caselles referides a robatori i atemptats contra la propietat, els percentatges de les persones que diuen haver patit algun tipus d'agressió sempre és inferior al de què es refereixen a situacions d'exercir agressivitat o violència contra algú.

SITUACIONS	LES HE PATIDES	LES HE PRESENCIADES	LES HE REALITZADES
Ignorar (a algú)	15,02	75,09	24,54
Rebutjar a algú o impedir-li participar en quelcom	11,72	68,13	14,65
Insultar (a algú)	31,87	64,84	42,86
Posar malnoms que ofenen o ridiculitzen	17,22	63,74	24,91
Parlen malament d'algú	16,48	67,40	36,63
Amagar o trencar coses d'algú	12,09	70,33	8,79
Robar les seues coses	8,06	58,24	5,86
Pegar a algú	7,69	67,77	9,52
Amençar a algú per a fer-li por	7,33	56,78	4,76
Obligar a algú a fer coses que no vol amb amenaces (portar diners, fer-los tasques...)	2,20	38,83	1,83
Intimidat o amenaçar a algú amb frases, insults o conductes de caràcter sexual	2,93	39,56	4,76
Amençar a algú amb una arma (pals, navalles...)	1,10	32,23	1,10

Per tot el que s'ha dit resulta preocupant que l'alumnat tinga la percepció, com també es desprén de l'esmentada enquesta, que el professorat no s'implica en el manteniment i la millora de la convivència. Les dades següents, en tot cas, suggereixen la necessitat d'insistir tant entre el professorat com entre l'alumnat en la necessitat prioritària d'actuar en tot moment de manera responsable en el manteniment i millora de la convivència.

ENQUESTES DE QUALITAT DE 2022

En la valoració de les enquestes de 2022 s'observa un canvi significatiu amb respecte a l'anterior (de 2019) provocat, sense dubte, pel canvi en les formes de relació especialment en xarxes socials, l'increment d'ús de les noves tecnologies i, en definitiva, l'impacte psicològic arran de la pandèmia, en tota la comunitat educativa.

QUANT A L'ALUMNAT:

En general en aquesta enquesta els indicadors corresponents a la convivència i la igualtat continuen en pràcticament els mateixos valors si la comparem amb la de l'any 2019. Tots els indicadors estan en valors positius o al voltant de la mitjana.

No obstant això, per a impulsar el procés de millora contínua el centre ha implementat mesures com ara l'ampliació de persones participants en el GIC (Grup d'Igualtat i Convivència). També es continua impulsant la formació del professorat en aquest àmbit.

QUANT A LES FAMÍLIES:

Destaca una dada que puja significativament: el coneixement de les famílies de les normes de convivència del centre. Malgrat la baixada en altres indicadors relacionats amb mitjans, AAEE..., tots els relacionats amb la convivència continuen sent punts forts, per exemple la valoració del clima escolar.

QUANT AL PROFESSORAT:

Els indicadors de convivència i igualtat, com en el cas de l'alumnat, estan en valors positius i amb lleugeres pujades en la seua valoració.

1.5 REGISTRE D'INCIDÈNCIES

Dos dels instruments utilitzats per a aquest mostratge poden no reflectir fidelment la realitat. Ens referim als **parts d'incidències** i als **parts d'expulsió**, en la utilització del qual no hi ha unitat de criteri per part del professorat.

Durant l'arreglada de dades estadístiques de la conflictivitat del centre s'observa aquesta disparitat de criteris : hi ha professors que consideren aquests instruments com a recursos excepcionals i n'hi ha que recorren a ells com a instruments més immediats.

Tampoc no hi ha coincidència a l'hora d'establir la frontera entre el que és admissible i inadmissible en la convivència escolar ni en l'aplicació d'una escala aproximada de gravetat quan jutgem uns mateixos fets.

La tipologia de les incidències van des de les faltes de respecte al professorat o personal del centre, desobediència , interrompre o molestar en classe, crits i carreres pels corredors i ja en menor quantia embrutar, menjar i beure en les classes i corredors, maltractament de materials, fumar, i baralles. Un mínim percentatge d'amenaçes i acaçament.

L'aula, molt en primer lloc, i els corredors, més de lluny, són els llocs on es concentren la majoria de les incidències. Els cursos més afectats són amb prou diferència, els de 2n d'ESO, seguits ,en menor grau, pels de 1r d'ESO. La resta presenta incidències esporàdiques.

Els alumnes registrats en aquestes incidències actuen individualment (les incidències en grup són excepcionals) i un xicotet nombre d'aquests concentra una quantitat significativa de *parts d'expulsió*.

CONCLUSIONS GENERALS

Del que hem vist anteriorment s'evidencia la necessitat:

- **Aclarir i unificar els criteris que** tots els professors hem d'aplicar davant de situacions que alteren la convivència. Hem de posar-nos d'acord en quines coses són admissibles i quins no ho poden ser. Una vegada aconseguit aquest acord, hem de comprometre'ns a aplicar-lo de forma unànime.
- Que cada professor faça arribar als **tutors** corresponents la màxima informació possible, amb claredat i puntualitat, perquè ells són els que, amb la seua visió de conjunt, millor poden valorar la informació i actuar segons siga procedent. Creiem que la utilització del web família i ITACA, com l'anotació de faltes de comportament en aquest sistema, podria ser molt útil.
- Que aquesta informació arreplegada per tots els tutors ha de reunir-se en un **únic registre general** administrat per la Direcció d'Estudis. L'esmentat registre permetria a la Direcció d'Estudis accedir a qualsevol informació puntual que necessite, però també facilitaria una visió general de l'estat de la convivència del centre i, a més, possibilitaria un estudi més fiable de l'evolució dels comportaments dels nostres alumnes quan vulguem avaluar l'eficàcia dels models de convivència que estiguem aplicant. Creiem que, també en aquest aspecte, podria ser de gran utilitat la utilització del web família i ITACA

CAPÍTOL 2. PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ ORIENTAT A LA PREVENCIÓ DE LES CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA

2.1. MITJANS DE CONTROL I DOCUMENTS QUE REGULEN LA CONVIVÈNCIA DEL CENTRE

1. EL centre es regeix per un **Reglament de Règim Intern** elaborat a partir del Decret de Drets i Deures dels alumnes de 1991 i que s'està actualitzant al NOF 252/2019.
2. La **Guia del professorat** és un document que s'elabora i revisa cada curs i s'hi inclouen els procediments de funcionament de l'institut, tant del professorat com de l'alumnat.
3. El **Pla d'Acollida** arreplega el procés d'acollida de l'alumnat al centre i als pares i mares.
4. El **Fullet informatiu** sobre l'optativitat en el centre permet als tutors, pares i alumnes orientar-se sobre les seues preferències a l'hora de realitzar l'elecció d'optatives.
5. El **Decàleg de normes per a la Convivència** es distribueix a principis de curs entre tots els professors però són els tutors els encarregats de comunicar-les als alumnes durant les primeres sessions del primer trimestre.
6. **Documentació per a la millora de la convivència:** entre els que destaca els consells pràctics per a un bon funcionament i control de la classe.

7. **Documentació del Pla d'Acció Tutorial** per l'orientadora durant les primeres reunions de tutors conté documents sobre convivència, violència escolar, cura de les instal·lacions, etc.
8. El Pla de millora del funcionament de les **guàrdies** que regula el protocol d'actuació del professorat durant les hores d'absència del professorat o durant els recreacions.
9. Mecanismes telemàtics que ofereix la conselleria ITACA i el Centre DIGITAL COL·LABORATIU.
10. El present **Pla de Convivència** del centre

2.2 OBJECTIUS GENERALS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

El principal objectiu d'aquest pla de convivència ve marcat per la legislació actual (LOE 6/maig /06) on estableix clarament com un dels principis de l'educació treballar per *la prevenció de conflictes i la resolució pacífica dels mateixos, així com la no-violència en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social*" (art 1. k). També defensa l'esforç compartit per alumnat, famílies, professors, centres, administracions i el conjunt de la societat en general.

La convivència pacífica ha d'aconseguir-se en un marc educatiu on s'inculquen valors democràtics i on es forme l'alumnat per a ser en el futur persones lliures i autònomes així com ciutadans responsables i de tarannà democràtic.

El present pla de convivència propiciarà el diàleg continu entre tots els col·lectius implicats en el procés d'aprenentatge i tendirà a crear un clima positiu de convivència en què l'alumnat senta que les normes no són mesures arbitràries que parteixen des de dalt, sinó regulacions de la convivència útils i necessàries.

En l'IES CARRÚS la millora contínua de la convivència respectuosa i pacífica és un objectiu prioritari; entenent que és l'únic marc de treball educatiu possible on es duguen a terme un aprenentatge sòlid i efectiu. Hi ha un equip de treball, que, dins del Sistema de gestió de qualitat segons el model d'excel·lència europeu EFQM treballa des de fa 3 anys, junt amb el departament d'orientació, en un pla de millora de la convivència.

El marc de col·laboració d'aquest pla de convivència és el resultat d'aquests tres anys de treball que tira com resultat la necessitat treballar en les següents àrees de millora:

- Construcció de ponts i vincles entre l'institut i les famílies
- Programa d'acció tutorial que incloga el desenvolupament de la intel·ligència emocional i les habilitats socials.
- Accions i mesures destinades a implicar l'alumnat en la cura i la millora del centre, així com ajudar-lo a crear vincles emocionals amb el mateix.
- Formació contínua del professorat en resolució de conflictes.

- Formació del professorat en el discurs assertiu que facilite el diàleg entre pares i professorat, així com entre professorat i alumnat.
- Creació de canals de diàleg continu entre el professorat.
- Disseny de programes de mediació.
- Creació de canals de comunicació efectius entre tots els membres de la comunitat educativa.
- Potenciació entre tot el professorat de clima de diàleg i col·laboració continu. Així com d'unificació de criteris en qüestions bàsiques de disciplina.
- Organització de jornades culturals, tallers en les aules, celebracions de dies internacionals etc. Que potencien i fomenten en l'alumnat valors democràtics de tolerància i respecte cap a l'individu, i el sensibilitzen respecte a problemàtiques socials que amenacen la convivència. Foment d'activitats extraescolars que propicien la cultura de la pau i consciencien l'alumnat de la necessitat treballar per ella.
- Utilització de mesures punitives alternatives als expedients disciplinaris –en la mesura que siga possible- correctives i pedagògiques.
- Disseny de mitjans que permeten una detecció ràpida de les incidències que es donen en el centre a fi d'atallar-les com més prompte millor.
- Disseny de protocols d'actuació en cas d'acaçament, a fi d'actuar amb celeritat i efectivitat.

2.3. CONTÍNUA CONSTRUCCIÓ DE PONTS I VINCLES ENTRE L'INSTITUT I LES FAMÍLIES

El procés educatiu només pot realitzar-se amb èxit si les dues institucions implicades, escola i família, es reconeixen, es respecten i col·laboren. Per en el pla de convivència de l'IES Carrús es considera de capital importància establir ponts i vincles entre els docents i els pares. Cada institució té un comesa, unes necessitats i un context distint, per això cada institució ha de treballar dins de les competències que la societat els atribueix, però tenen també una meta comuna que és l'educació dels xiquets i jòvens. Si l'escola no dona l'esquena a la família i la respecta demanarà amb més èxit la seua col·laboració (almenys en la majoria dels casos) i li podrà transmetre amb més èxit les seues necessitats.

Entre les famílies i el centre s'estableixen canals de comunicació i actuació conjunta a través de:

- Els tutors, que puntualment mantindran informats els pares respecte al procés d'educació aprenentatge dels seus fills i del comportament en el centre. Aquestes comunicacions es realitzaran a través de carta, telefonada i entrevistes personals. Aquestes reunions tindran com a objectiu:
 - Donar informació sobre el centre en general o sobre el seu fill
 - Arreplegar informació sobre l'alumne
 - Plantejar estratègies de col·laboració
 - Assessorar els pares en aquells aspectes que demandenPer a la qual cosa realitzem:
 - Reunions generals a principi de curs i, al llarg del curs, quan es necessiten
 - Entrevistes individuals, a sol·licitud de pares, del tutor, d'algun professor o del D.O.
 - Reunions de pares de determinats alumnes: NEE, estrangers, alumnes dels diferents programes: PDC, alumnes del PAC, etc.
 - En col·laboració amb l'ajuntament, programes de formació de pares
 - ◆ La directiva mantindrà informades les famílies utilitzant els mitjans informàtics, correus electrònics o per carta o comunicats per la web família.
 - ◆ El Consell escolar i les comissions creades en el seu interior, especialment la Comissió de convivència.
 - ◆ A través de l'AMAPA.
 - ◆ A través de la pàgina Web del centre.
 - ◆ Grup de pares i mares formats en mediació si és possible formar el grup.
 - ◆ Escola de pares.

2.4 PROGRAMA D'ACCIÓ TUTORIAL QUE INCLOGA EL DESENVOLUPAMENT DE LA INTEL·LIGÈNCIA EMOCIONAL I LES HABILITATS SOCIALS.

Dins del Pla general de convivència, per al centre, mereix atenció especial el que hem anomenat "Pla de prevenció de conflictes". Els treballs de Goleman Caruana i altres autors que han treballat la intel·ligència emocional ens han mostrat amb claredat que en un centre educatiu actual és inoperant i pernicioso continuar ignorant el paper que les emocions i l'autoconcepte juguen en la intel·ligència i en la presa de decisions dels adolescents. També hem de tindre present que, en part degut a l'edat de l'alumnat i en part per la procedència social, una part important de l'alumnat no ha tingut oportunitat de desenvolupar habilitats socials bàsiques, la qual cosa entorbeix les relacions amb els altres especialment amb el

professorat. Per tant el pla d'acció tutorial dedicarà un espai important al desenvolupament de dinàmiques de grup que tinguen els següents objectius:

- ◆ Activitats de presentació i contacte entre alumnes i entre alumnat i professorat.
- ◆ Que els alumnes adquirisquen un millor coneixement de les pròpies emocions.
- ◆ Que aprenguen a controlar-se adequadament davant de situacions o problemes imprevistos.
- ◆ Que aprenguen a previndre els efectes perjudicials de les emocions negatives.
- ◆ Que aprenguen a desenvolupar l'habilitat de controlar les pròpies emocions.
- ◆ Que desenvolupen l'habilitat de generar emocions positives.
- ◆ Afavorir la tolerància a la frustració.
- ◆ Promoure l'habilitat d'automotivar-se.
- ◆ Ajudar-los a adoptar una actitud positiva davant de la vida.
- ◆ Que aprenguen a identificar les emocions dels altres.
- ◆ Aconseguir una major competència emocional en les relacions socials.
- ◆ Desenvolupar un autoconcepte positiu de si mateixos.
- ◆ Entrenament en l'assertivitat.
- ◆ Desenvolupament d'habilitats socials

Aquestes dinàmiques seran les adequades per a cada nivell. En el cas que un grup present conductes disruptives continuades, s'estudiaran les raons d'aquestes conductes i es dissenyarà un programa d'acció tutorial propi.

Des del Departament d'Orientació, i en les reunions setmanals que es tenen amb els/les tutors/es d'ESO, se'ls informarà de la necessitat treballar amb les emocions i se'ls proporcionaran els mitjans necessaris per a aconseguir-ho en l'aula.

2.5. FORMACIÓ CONTÍNUA DEL PROFESSORAT EN RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.

Les situacions quotidianes de conflicte que el professorat es troba en el treball li exigeixen una preparació en resolució de conflictes i control emocional que la majoria dels docents no té. Per aquesta raó, es posaran a l'abast del professorat mitjans per a formar-se en resolució de conflictes i control emocional en cada curs:

- ◆ Informació a través de les reunions de tutors amb El Cap del Departament d'Orientació sobre tècniques d'enteniment entre alumnes i professors i tècniques per a millorar l'empatia amb els alumnes
- ◆ Formació en jornades específiques sobre convivència en el centre.
- ◆ Formació de grup de professors en mediació de conflictes.
- ◆ Grups de treball organitzats pel CEFIRE d'Elx

- ◆ Document de consells de maneig de conflictes en l'aula a l'abast de tot el professorat en la *intranet* del centre.
- ◆ Document de protocol d'actuació en cas de conductes disruptives contínues en alumnat sense diagnòstic de hiperactivitat.
- ◆ Document de protocol d'actuació per a alumnes amb hiperactivitat.
- ◆ Document de protocol per a actuar en casos de detecció d'acaçament.
- ◆ Document per a tutors sobre pautes que s'han de seguir en les entrevistes amb pares i mares.
- ◆ Guió dels tutors en les reunions generals amb els pares.

2.6.ACCIONS I MESURES DESTINADES A IMPLICAR L'ALUMNAT EN LA CURA I LA MILLORA DEL CENTRE, AIXÍ COM AJUDAR-LO A CREAR VINCLES EMOCIONALS AMB EL MATEIX.

Un entorn net i polit influeix positivament en l'estat d'ànim de les persones que treballen i estudien en ell. Per aquesta raó en el pla general de convivència es veu necessari realitzar un esforç especial en l'àrea de cura i neteja del centre.

Mesures acordades:

- ◆ Enquestes entre l'alumnat que tenen una doble finalitat: demanar informació sobre la seua percepció de la neteja en el centre i conscienciar de la necessitat que tot el món ens impliquem en el seu manteniment.
- ◆ Campanyes anuals per la neteja que inclouen: un article almenys en el butlletí trimestral del centre relacionat amb aquest tema; concurs de cartells entre l'alumnat d'ESO i publicació del guanyador en la revista i/o butlletí del centre; marcar en el calendari un dia cada trimestre perquè tot l'alumnat d'ESO netege les taules; campanyes de cartells dissenyats i impresos per l'alumnat de Disseny i Impressió repartits per tot el centre; decoració artística de papereres realitzada per l'alumnat del PACG, o algun altre col·lectiu d'alumnat que necessite un esforç especial dels docents per implicar-lo emocionalment en el respecte i cura del centre.
- ◆ Constant crida d'atenció al professorat perquè vetle per la neteja del centre i faça complir la norma interna del centre que impedeix que l'alumnat menje pels corredors i en l'aula.
- ◆ Atés que en l'IES Carrús no hi ha l'aula de grup per als alumnes d'ESO, resulta difícil apreciar quins grups col·laboren més amb la neteja i quins ho fan menys per la qual cosa el seguiment de la neteja i cura de l'aula es realitzarà mitjançant un document d'aula que permetrà saber en tot moment el grup responsable del possible desordre o

brutícia. Reconeixement i premi al grup que mantinga més neta l'aula. El responsable de fer arribar aquest document al final de la setmana al responsable de l'equip de convivència serà el delegat/da.

- ◆ Reunions periòdiques amb els delegats/des dels grups d'ESO i BAT per a fer-ne un seguiment.
- ◆ Distribució de papereres per tots els corredors. Encara que és habitual que les papereres desapareguen misteriosament, es vetlarà perquè no hi haja corredors on siga impossible trobar ni una sola paperera.
- ◆ Especial atenció en les tutories, tant d'ESO com BAT, al tema de la neteja.
- ◆ Comunicació a pares demanant col·laboració.

En definitiva es tracta d'aconseguir que l'alumnat interioritze la importància i necessitat dels límits en la convivència, que aprenga a apreciar l'orde i sobretot que se senta orgullós del centre on s'educa.

2.7. EN L'ORGANITZACIÓ I PLANIFICACIÓ DE L'ACTIVITAT DOCENT

1. Organització dels grups atenent a criteris de diversitat de l'alumnat: NEES, PDC, PASE, PAE, PAC i aplicació dels recursos adequats a cada un d'ells.
2. Organització dels espais del centre com a aula assignatura rendibilitzant els recursos espacials de l'institut de manera que permeta crear espais específics per a utilitzar en un altre tipus d'activitats, com a aules d'audiovisuals o aules específiques per als programes d'atenció a la diversitat..
3. Organització dels espais comuns del centre, corredors, escales, patis per a evitar situacions de conflictivitat.
4. Reunions setmanals fixades en l'horari dels professors tutors per a la seua millor coordinació.
5. Formació d'un grup de mediació en el centre compost per professors, alumnat i pares/mares.
6. Creació d'un equip de millora; **Observatori de la Convivència** que treballa a més de la Comissió de Convivència del Consell Escolar. Aquest equip s'encarregarà d'estudiar la problemàtica del clima en el centre al mateix temps que ajude a documentar els protocols sobre les actuacions que milloren la convivència.
7. Creació de dos grups de professorat d'intervenció en pràctiques restauratives

8. Foment dels equips de les guàrdies i el seu funcionament com a mitjà d'evitar situacions i llocs potencialment conflictives.
9. Desenvolupament d'activitats durant els patis : PATIS INCLUSIUS.
10. Atenció a l'alumnat amb problemes emocionals en el taller de música terapèutica.

2.8. EN L'ÀMBIT DE LES ACTIVITATS DE RECREACIÓ I ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Les **activitats extraescolars** pel fet que solen tenir lloc fora de l'aula i fins i tot fora del centre poden donar lloc a situacions de conflicte no previstes. Precisament per això han de ser normalitzades de manera exhaustiva per a evitar que l'objectiu beneficiós amb què es planifica una activitat extraescolar pugua derivar-ne en un motiu de conflicte per al centre.

Les normes que es dicten per al millor desenvolupament de les activitats extraescolars són les que apareixen desenvolupades en l'annex 3 d'aquest document.

Si es produïra alguna incidència durant l'activitat, el procediment a seguir és el següent: el professor pren nota de la incidència i posteriorment la introdueix en l'aplicació de ITACA. S'aplicaran les mesures i sancions que s'especifiquen en aquest document i en el Reglament de Règim Intern.

Durant els moments de pati l'alumnat al no sentir-se totalment observat pel professorat pot crear situacions de conflicte. Per a intentar evitar aquestes situacions l'organització del centre disposa un equip de **professors de guàrdia de recreació** (cinc en total) les funcions del qual són les que es detallen:

1- En primer lloc, el professorat té com a tasca buidar aules i corredors dirigint a l'alumnat al pati on romanen durant els minuts de descans.

2- A continuació, els professors es dirigiran al pati on atendran els alumnes i procuraran que no es produïska cap incident entre ells.

3- El professorat procurarà distribuir-se pels llocs a què se'ls ha de prestar especial atenció, a saber, el corredor que es dirigeix a la cantina ja que és on s'estacionen molts alumnes i tiren envasos i restes de menjar. També els serveis que donen a la mateixa planta baixa, per ser els més transitats, solen estar més deteriorats i amb pitjor higiene.

Altres zones que són especialment sensibles se situen junt amb la caseta de la llum per la seua proximitat al carrer. Allí es col·loquen alumnes amb afany d'amagar-se del control del professorat, presumiblement amb la intenció de fumar.

2.9. EN L'ÀMBIT SOCIAL IMMEDIAT

L'institut manté una comunicació fluida amb els organismes socials del seu entorn, a saber, Serveis Socials de l'Ajuntament d'Elx, centres de salut de la seua àrea d'influència i centres juvenils com el Polivalent Carrús, els centres d'atenció al menor, en especial *l'Omet* i la policia local i la nacional.

Junt amb els Serveis Socials es col·labora i treballa en el **Programa d'Absentisme Escolar**. Els tutors i la direcció d'estudis realitzaran un control exhaustiu de l'assistència de l'alumnat enviant quinzenalment a casa les faltes d'assistència de l'alumnat de Secundària i mensualment a l'alumnat de BAT.

Quan l'absentisme supere un nombre considerable de faltes sense que siguen justificades apropiadament pels pares el tutor/a informarà el cap d'estudis, el qual informarà a l'educadora social que s'ocupa de realitzar un seguiment exhaustiu d'aquest alumnat absentista. L'educadora està posant en marxa actualment un taller d'habilitats socials per a alumnat absentista.

Els centres de salut i sobretot els centres juvenils col·laboren amb el centre en Programes de prevenció contra el tabaquisme, les drogodependències , campanyes de vacunació ,entre altres.

Per als alumnes que es troben en els centres d'atenció del menor i escolaritzats en l'institut s'establirà una comunicació estreta entre l'educador de contacte i el tutor /a de l'alumne en l'institut.

La policia local i la nacional col·laboren amb els centres educatius de la ciutat mitjançant una campanya de seguretat en els centres vigilant les entrades i eixides de l'alumnat en la prevenció de conflictes. També col·laboren en programes d'educació viària impartint xarrades informatives als alumnes.

CAPÍTOL 3. MODELS D'ACTUACIÓ RESPECTE A L'ALUMNAT AMB ALTERACIONS LLEUS , GREUS I MOLT GREUS DE LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR

El model d'actuació en què se sustenta aquest pla de convivència es basa en la rehabilitació de l'alumnat que altera la convivència escolar, ja siga la incidència lleu, greu o molt greu. Així, junt amb les mesures sancionadores de què disposem, d'acord amb el decret de Drets de l'alumne (Decret 246/1991) el centre dissenyarà un catàleg de mesures educatives correctives que permeten la modificació de la conducta de l'alumnat implicat en situacions de conflicte.

Les conductes irregulars de l'alumnat es tipifiquen en infraccions simples, faltes lleus, faltes greus i faltes molt greus. En aquest apartat tractarem el protocol d'actuació davant de les infraccions simples i les faltes lleus. Són considerades infraccions lleus, d'acord amb el RRI del centre com aquelles interferències de la vida escolar que no tenen la gravetat suficient per a considerar-les falta però que han de ser corregides.

Per la seua banda, les faltes lleus són els actes que alteren lleugerament l'activitat escolar, els retards o absències injustificades, el lleuger deteriorament de dependències o material, els actes d'indisciplina, la falta de respecte i ofensa no greus. A aquests comportaments irregulars el nostre Reglament ha considerat afegir les que segueixen:

Es procedirà tenint en compte la seqüència següent:

- Tres faltes d'assistència sense justificar
- Menjar o beure en l'aula
- Interrompre la classe reiteradament
- No portar el material a classe
- Embrutar el centre (papers, pupitres, pintades)
- No tornar firmat el butlletí de notes o les comunicacions de faltes, parts, en el termini d'una setmana
- Crits, carreres, baralles en el corredor
- Ús de paraules malsonants
- Ús de telèfons mòbil, *walkman*, mp3 o semblants en l'aula
- Traure el cap per les finestres amb la intenció de molestar el veïnat o persones que passen pel carrer.

3.1 PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ DAVANT DE POSSIBLES ACTES D'INDISCIPLINA LLEUS

El procediment tindrà en compte la seqüència següent:

- *Dins de l'aula*

1. El professorat amonesta verbalment l'alumne.
2. Si el problema persisteix, el professorat registra en la incidència com a *amonestació lleu* en ITACA..

El professorat ho deixarà registrat a la direcció d'estudis i ho comunicarà al tutor

3. El tutor/la tutora, si ho és d'un grup de secundària, haurà d'entrevistar-se en l'hora de *tutoria individualitzada* amb l'alumnat que registren algun tipus d'incidència (faltes d'assistència, retards o faltes lleus).

El tutor/la tutora d'un grup de batxillerat pot destinar una part de l'hora de *tutoria en grup*, per a tutories individualitzades amb l'alumnat que registren incidències.

4. En cas de que les amonestacions siguen reiterades en diversos aspectes i assignatures, El tutor/la tutora prendrà les mesures oportunes en coordinació amb el professorat qui han registrat les amonestacions, informant telefònicament a les famílies independentment d'enviar-lis la comunicació escrita mitjançant el document *informe a la família*.

5. Si les amonestacions es donen en la mateixa assignatura serà el professor/a qui entre en contacte amb la família independentment de la comunicació escrita o *informe a la família*.

6. Si les amonestacions ja son molt sovint, una vegada seguit el procediment anterior, el tutor o professor/a li ho comunicarà al cap d'estudis, que assessorat per l'Equip de Gestió de Conflictes, elaborarà un informe escrit contenint els apartats següents:

6.1. Arreplegada d'informació sobre el fet o fets succeïts: Antecedents i conseqüents de la situació, si les alteracions de la convivència en qüestió es produeixen de manera generalitzada o parcial, en quines circumstàncies, amb quines persones.

6.2. Pronòstic inicial de la situació davant del fet o fets que han alterat la convivència. Si es tracta d'una disfunció produïda per disfuncions del propi procés d'ensenyança-aprenentatge, per factors de tipus familiars, socioambiental, psicològics, marginalitat, etc.

6.3. Mesures d'intervenció educativa a adoptar o altres si cal.

7. En quan a l'**absentisme** serà el tutor qui enviarà setmanalment la relació de faltes d'assistència, retards que hagen produït i s'entrevistarà amb les famílies. Quan el nombre de faltes d'assistència supere el 20 % del total, el tutor ho comunicarà al cap d'estudis qui entra en contacte amb la família i remiteix el part d'absentisme als serveis socials de l'ajuntament.

Quan es produïska faltes d'assistència en alguna assignatura en particular, un 30% del total de les classes de l'assignatura, el professor/a entrarà en contacte amb la família i li posarà un *informe d'abandonament*, deixant còpia d'aquest a la direcció d'estudis.

Una vegada que l'alumne te el primer informe d'abandonament, si se reitera l'actitud, el professor amb el cap d'estudis li donarà el segon *informe d'abandonament*, per el que perd el dret a l'avaluació continua de l'assignatura.

8. El professor de guàrdia que cobrisca una substitució dins de l'aula, comunicarà al professor substituït les faltes d'assistència per a registrar-les.

- *En corredors, patis i altres dependències*

1. El professor de guàrdia o qualsevol altre professor que presencie o tinga coneixement d'una conducta contrària a la convivència, en aquest cas de caràcter lleu, ha de comunicar-ho en el *part d'incidències. I al cap d'estudis*.

3. El cap d'estudis registrarà setmanalment la informació procedent dels parts d'incidències i ho comunicarà al observatori de la convivència qui analitza setmanalment els casos.

- *Incidències lleus generalitzades*

En l'aula:

El tutor informarà verbalment el Cap d'Estudis. Ambdós podran convocar a la resta dels professors del grup per a coordinar mesures comunes d'actuació.

En el pati, corredors o altres espais:

El professor de guàrdia o els que tinguen coneixement de la generalització d'incidències lleus en aquests espais, informaran verbalment el Cap d'Estudis.

En tots els casos si la incidència revestira la suficient importància es procedirà a realitzar un informe escrit que contemplarà els passos anteriorment citats.

3.2.MESURES I /O ACTUACIONS PERTINENTS AMB ELS / LES ALUMNES QUE HAN ALTERAT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR:

A continuació s'hi especifiquen algunes mesures sancionadores que es poden aplicar en cas de faltes lleus, greus i molt greus.:

1. AMONESTACIÓ PRIVADA per part del professorat o cap d'estudis
2. Registre en ITACA.
3. AMONESTACIÓ ESCRITA per part del professor/a que serà remesa a l'aula de convivència.
4. Envio a l'aula de convivència temporalment.
5. Privació de part del temps d'esplai
6. Trucada a les famílies durant el mati per a comunicar la incidència.

3.3.Aula de Convivència

- A. Què és l'Aula de Convivència.
- B. Alumnat que hi podrà anar.
- C. Professorat encarregat.

A. Què és l'Aula de Convivència:

El decret 39/2008 , de 4 d'abril , del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat , pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis, inclou en l'article 15 la creació i característiques de les aules de convivència.

1. Els centres docents podran crear aules de convivència per al tractament puntual i individualitzat de l'alumnat que, com a conseqüència de la imposició d'una mesura educativa correctora per alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del present decret, es veja privat del seu dret a participar en el normal desenrotllament de les activitats lectives.

2. El Pla de Convivència establirà els criteris i les condicions perquè l'alumnat a què es refereix l'apartat anterior siga atès, si és el cas, en l'aula de convivència. Correspon al director o directora del centre la verificació del compliment de les dites condicions i la resolució a adoptar.

3. En aquestes aules de convivència s'afavorirà un procés de reflexió per part de cada alumne o alumna que hi siga atès sobre les circumstàncies que han motivat la seua presència en aquestes, d'acord amb els criteris del corresponent departament d'orientació o equip d'orientació educativa, i es garantirà la realització de les activitats formatives que determini l'equip docent que atén l'alumne o l'alumna.

4. En el Pla de Convivència es determinarà el professorat que atindrà l'aula de convivència, implicant en esta el tutor o tutora del grup a què pertany cada alumne o alumna que hi siga atès i el corresponent departament d'orientació o equip d'orientació educativa, i es concretaran les actuacions que es realitzaran en esta, d'acord amb els criteris pedagògics que, a l'efecte, siguen establits per l'equip tècnic de coordinació pedagògica.

Com entenem l'aula de convivència?

Com una oportunitat per a tractar de manera educativa els problemes de convivència tenint en consideració la diversitat de l'alumnat i no practicar una educació excloent sinó inclusiva. És un mitjan per a millorar les conductes i actituds de l'alumnat que dificulta la convivència al centre i el procés d'aprenentatge.

L'objectiu és en primer lloc que els/les alumnes se n'adonen de les repercussions que tenen per a ells mateixos i els altres les seues conductes i en segon lloc que arriben a fer-se responsables de les seues accions i adquirisquen habilitats socials necessàries per a aconseguir un ambient òptim per al procés educatiu en el centre i èxit en les seues vides.

Es planteja com una els fomenta el pensament reflexiu, l'autocontrol emocional i l'autoestima.

Què no és l'aula de convivència?

L'aula de convivència no és un aparcament per a alumnat no grat.

Tampoc està pensada com una aula de càstig.

Quan enviarem un alumne/a l'aula de convivència?

Quan estem segurs que hem esgotat els nostres propis recursos com a professors i no haja donat resultat el treball tutorial.

Quan vegem la necessitat de produir un canvi d'actitud i comportament en l'alumne/a o gestionar col·laborativament un conflicte.

Alumnat que hi podrà anar.

Sols anirà a l'aula de convivència l'alumnat que puga cometre qualsevol falta de les següents incloses en l'article 35 del referit decret:

- *Els actes que alteren el normal desenrotllament de les activitats del centre.*
- *Els actes d'indisciplina.*
- *Els actes d'incorrecció o desconsideració, les injúries ofenses contra els membres de la comunitat educativa.*
- *Els actes que dificulten o impedisquen el dret i el deure a l'estudi dels seus companys i companyes.*
- *La incitació o estímul a cometre una falta contrària a les normes de convivència.*
- *La incitació o estímul a cometre una falta contrària a les normes de convivència.*
- *La negativa al compliment de les mesures correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.*
- *L'ús inadequat de les infraestructures i bens o equips materials del centre.*
- *La desobediència en el compliment de les normes de Caràcter Propi del centre que estiguen incloses en el seu Projecte Educatiu.*

C) Professorat encarregat.

Professorat de guàrdia del centre entre la segona i la cinquena franja horària.

PROTOCOL D'ACTUACIONS AULA DE CONVIVÈNCIA

Procés de lliurament d'un/a alumne/a a l'aula de convivència per incompliment de les normes especificades dalt:

- 1.- El / la professor/a complimentarà la fitxa 1 (Veure annex) i lliurarà l'alumne a l'AC acompanyat per un/a company/a amb la fitxa complimentada.
- 2.- El (la professor/a que ha lliurat l'alumne retallarà la part inferior de la fitxa 1 i la deixarà al casella del/ de la tutor/a.

3.- El / al professor/a que ha lliurat l'alumne informarà a la família al llarg del matí.
En les aules hi haurà còpies de la fitxa 1.

Procés d'actuació del professorat de l'AC:

- 1.- Llegir l'informe que porta l'alumne.
- 2.- Anotarà al llibre de registre de l'AC les dades de l'informe.
- 3.- Facilitarà la fitxa 2 (Veure annex) per a que l'alumne l'ompli , reflexioni sobre el que ha fet i arribe a un compromís ,fitxa 3 (Veure annex). En tot moment el professorat ajudarà a la reflexió cap al compromís.
- 4.- Finalitzades les fitxes, si li dóna temps, l'alumnat realitzarà les tasques recomanades pel/ per la professor/a en la fitxa 1. En cas contrari les finalitzarà al a seua casa.
- 5.- Si un/a alumne/a és reincident es complimentaran les fitxes 2 i 4 (Veure annex.
El màxim de reincidències per setmana serà de dues (3 informes).

En l'AC hi haurà:

Una carpeta amb subcarpetes que contindran:

- Fitxa 2.
- Fitxa 3.
- Fitxa 4.
- Quadrant per al registre de l'alumnat.

Un arxivador amb fundes de plàstic on s'aniran emmagatzemant els informes de l'alumnat de l'AC ordenats alfabèticament.

Un arxivador amb el quadrant setmanal i les fitxes complimentades per l'alumnat durant una setmana.

Gestió i Coordinació de l'AC.

L'aula de convivència dependrà directament del Cap d'Estudis i serà coordinada i supervisada pel Grup de Gestió de Conflictes.

Setmanalment se revisarà el quadrant d'incidències setmanals i els informes corresponents.

L'alumnat reincident serà tractat pel Observatori de la convivència que prendrà les mesures oportunes segons la gravetat dels fets.

3.4. Catàleg de mesures educatives correctives per a incidències de caràcter lleu

Les tasques correctives que a continuació apareixen descrites suposen un intent rehabilitador de les situacions de conflicte que a vegades es plantegen en el centre. S'elaboraran a partir de les propostes d'aula, Claustre , assemblees de pares i el Consell escolar del centre. A mode orientatiu podrien ser les següents:

Decorar una aula i responsabilitzar-se de la seua orde durant un període determinat(ordenar i netejar taules, tancar finestres, etc)

Realització d'un còmic o mural que tracte del tema triat per la comissió

Col·laboració amb la revista del centre o altres campanyes proposades pel centre (apegar cartells, repartir els números de la revista, etc.)

Ajudar el professor de guàrdia d'esplai en la vigilància del centre

Ajudar els professors a arregar el material d'aula (educació Física, tecnologia, plàstica, etc.)

Netejar àrees determinades del pati durant un cert temps

Ajudar en la classificació i col·locació de llibres en la biblioteca

Ajudar discapacitats en els seus desplaçaments, etc

Assistir a un taller sobre convivència preparat per la Comissió de Convivència i assessorats per l'Orientadora del Centre sobre els temes següents: **Acaçament escolar, conductes insociables, Campanya de neteja, Absentisme, etc.**

3.4. Mesures d'abordatge educatiu i/o sancionadores davant conductes que ho precisen, (decret 195/2022).

Les mesures educatives i/o sancionadores poden ser dutes a terme pels membres de la direcció, el Departament d'Orientació i per membres dels equips de gestió de la convivència.

En cas de que siga necessari iniciar un procediment ordinari, la/les instructor i la/el secretari prendran la decisió al voltant de les mesures a complir, consultant amb l'Observatori de la Convivència.

Conductes contràries a la convivència de caràcter lleu	Mesures educatives i/o sancionadores
Menjar o beure a l'aula	<ul style="list-style-type: none"> Realització de tasques educadores per a l'alumne, com arregar papers llançats en l'aula, elaborar murals. Comunicació web família. Aula de Convivència i comunicació a la família si la conducta continua.
Crits, carreres, pels corredors o colps en portes	<ul style="list-style-type: none"> Amonestació verbal i/o escrita Compareixença davant Direcció d'Estudis. En cas de reincidència Aula de Convivència; Comunicació web família i/o telefònica. Realització de treballs en horari no lectiu.
Embrutar aules, corredors, pati, etc	<ul style="list-style-type: none"> Amonestació verbal i/o escrita; realització de tasques de reparació netejant el que embruta; <p>La reincidència o la gravetat del fet pot comportar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Comunicació web família i/o telefònica. amonestació escrita; Aula de Convivència; Realització de treballs en horari no lectiu.

Ús reiteratiu de llenguatge inapropiat.	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i/o escrita; • Aula de Convivència; • Petició de disculpes i/o mediació. • Treball educatiu de lectura i comprensió respecte del tema, incloent-hi si cal, una perspectiva co-educadora.
Aguitar a finestres amb intenció de molestar els vianants o embrutar el carrer.	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i/o escrita; • realització de tasques de reparació netejant el que embruta; • demanar disculpes; • Aula de Convivència. • Comunicació web família i/o telefònica.
No portar el material a classe.	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal. • Seure amb un company per a compartir el material; • Comunicació web família i/o telefònica. • En cas de reincidència, fer treball re-educador.
Conducta disruptiva ocasional i de caràcter lleu.	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i/o escrita; • Comunicació web família i/o telefònica. • Aula de Convivència
Falta respecte lleu a membres de la comunitat educativa. Jocs agressius no permesos i fets reiteradament.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació web família i/o telefònica. • Petició de disculpes i/o mediació. • Derivació a l'aula de convivència. • Amonestació del cap d'estudis. • Realització de tasques d'ajuda en el centre, en horari no lectiu. • Pràctiques restauratives.

Conductes contràries a la convivència	Mesures d'abordatge educatiu
Faltes injustificades de puntualitat o d'assistència a classe	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal. • Comunicació web família i/o telefònica. • La reincidència pot comportar la inclusió al part d'absentisme i/o la visita a l'Aula de Convivència.
Ús inadequat o sense permís del mòbil o aparells semblants.	<p>Retirada temporal de l'aparell. en cas de reincidència les famílies hauran de vindre a replegar-lo. La reincidència o la gravetat del fet pot comportar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comunicació web família i/o telefònica. • amonestació escrita; • Aula de Convivència; • Realització de tasques re-educatives en horari no lectiu. • Prohibició de portar mòbil, aparells electrònics o semblants. • Canvis necessaris per evitar l'accés a material electrònic i/o digital.
Accions disruptives que alteren el desenrotllament d'activitats del centre, especialment de l'aula	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació web família i/o telefònica. • Aula de Convivència; • Realització de tasques re-educatives en horari no lectiu; • Suspensió del dret a participar en activitats

Conductes contràries a la convivència	Mesures d'abordatge educatiu
	<p>extraescolars per un màxim de 15 dies naturals.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Canvi temporal de grup.
<p>Danys a les instal·lacions, recursos materials o documentació del centre, o a pertanyes dels membres de la comunitat educativa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i/o escrita; • Comunicació web família i/o telefònica. • Compareixença davant Direcció d'Estudis; • Aula de Convivència; • Reparació de danys materials; • Petició de disculpes; • Realització de tasques d'ajuda en el centre, en horari no lectiu.
<p>Ús de tabac i/o derivats, begudes alcohòliques o energètiques, o altres substàncies no permeses, que no siga directament il·legal o delictu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i/o escrita; • Comunicació web família i/o telefònica. • Compareixença davant Direcció d'Estudis; • Aula de Convivència; • Retirada del producte o substància.
<p>Conductes que impedeixen el dret a l'estudi de la resta d'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació web família i/o telefònica. • Aula de Convivència; • Amonestació verbal i/o escrita; • Realització de tasques re-educatives en horari no lectiu; • Petició de disculpes. • Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars per un màxim de 15 dies naturals. • Canvi temporal de grup. • Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un màxim de 3 dies lectius. Durant eixe temps l'alumne/a durà a terme treballs de classe o tasques d'ajuda.
<p>Incitació a cometre actes contraris a les normes de convivència.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i escrita; • Comunicació web família i/o telefònica. • Compareixença davant Direcció d'Estudis; • Aula de Convivència; • Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars per un màxim de 15 dies naturals. • Canvi temporal de grup. • Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un màxim de 3 dies lectius. Durant eixe temps l'alumne/a durà a terme treballs de classe o tasques d'ajuda.
<p>Actes, paraules o fets de desconsideració cap a professorat, alumnat o qualsevol altra persona de la comunitat educativa. (Baralles lleus, espentes, reaccions agressives).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i escrita; • Comunicació web família i/o telefònica. • Petició de disculpes i/o mediació. • Derivació a l'aula de convivència. • Compareixença davant Direcció d'Estudis; • Realització de tasques d'ajuda en el centre, en horari no lectiu. • Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars per un màxim de 15 dies naturals. • Canvi temporal de grup. • Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un màxim de 3 dies lectius. Durant eixe temps l'alumne/a durà a terme treballs de classe o tasques d'ajuda.

Conductes contràries a la convivència	Mesures d'abordatge educatiu
<p>Altres conductes que alteren l'activitat educativa que no siguen greument perjudicials per a la convivència.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i escrita. • Comunicació web família i/o telefònica. • Petició de disculpes. • Derivació a l'aula de convivència. • Compareixença davant Direcció d'Estudis; • Realització de tasques d'ajuda en el centre, en horari no lectiu. • Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars per un màxim de 15 dies naturals. • Canvi temporal de grup. • Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un màxim de 3 dies lectius. Durant eixe temps l'alumne/a durà a terme treballs de classe o tasques d'ajuda.

Conductes greument perjudicials per a la convivència	Mesures d'abordatge educatiu
<p>Absentar-se del centre sense permís.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i escrita. • Comunicació web família i/o telefònica. • Petició de disculpes. • Derivació a l'aula de convivència.
<p>Llançament d'objectes potencialment perillosos des de la finestra, escopir o embrutar greument el carrer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Compareixença davant Direcció d'Estudis; • Realització de tasques de reparació del dany en benefici de la comunitat educativa i en horari no lectiu.
<p>Impedir les comunicacions entre la família i el centre. Interceptar missatges del professorat per a que no arriben a les famílies o tutors legals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Si es considera adient, inici de Procediment Ordinari amb les mesures cautelars que considere la Comissió de Convivència del Consell Escolar i segons el que ve reflectit al decret 195/2022: • Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars per un màxim de 22 dies lectius. • Suspensió del dret a eixir al pati entre 5 i 10 dies lectius. • Quan la gravetat del fet ho justifique, suspensió del dret d'assistir a classe fins a 22 dies lectius.
<p>Actes greus d'indisciplina, insults greus, amenaces, faltes de respecte serioses o reiterades, actituds desafiantes cap a professorat i personal del centre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amonestació verbal i escrita. • Comunicació web família i/o telefònica. • Petició de disculpes i/o mediació. • Pràctiques restauratives. • Derivació a l'aula de convivència. • Compareixença davant Direcció d'Estudis;
<p>Desobediència de les instruccions del professorat, monitors o personal subaltern.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prohibició definitiva de portar mòbil, aparells electrònics o semblants. • Canvis necessaris per evitar l'accés a material electrònic i/o digital.
<p>Danys greus causats de manera intencionada o per ús indegut, a les instal·lacions, materials, i documents del centre o a les pertanyes d'altres membres de la comunitat educativa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realització de tasques de reparació del dany en benefici de la comunitat educativa i en horari no lectiu.
<p>Accés indegut o no autoritzat a documents, fitxers, i servidors del centre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Si es considera adient, inici de Procediment Ordinari amb les mesures cautelars que considere la Comissió de Convivència del Consell Escolar i segons el que ve reflectit al decret 195/2022
<p>Incompliment de mesures imposades per conducta contràries a la</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reparació de danys materials. • Prohibició de portar aparells electrònics

Conductes greument perjudicials per a la convivència	Mesures d'abordatge educatiu
convivència o mesures de reparació de danys o les tasques substitutives indicades.	
Incitació o estímul a cometre faltes que perjudiquen greument la convivència	<ul style="list-style-type: none"> • Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars per un màxim de 22 dies lectius. • Suspensió del dret a eixir al pati entre 5 i 10 dies lectius. • Suspensió del dret d'assistir a determinades classes entre 5 i 10 dies lectius. • Quan la gravetat del fet ho justifique, suspensió del dret d'assistir a classe fins a 22 dies lectius. • Canvi definitiu de grup.

Conductes greument perjudicials per a la convivència	Mesures d'abordatge educatiu
Assetjament o ciberassetjament cap a qualsevol membre de la comunitat educativa.	
Intimidació, violència, violència verbal molt greu, abús sexual, actes d'odi o que atempten contra el dret a l'intimidat, l'honor, la imatge o la salut dels membres de la comunitat educativa.	Es posa en marxa protocol per a determinar l'abast de la situació, sempre amb comunicació a totes les famílies afectades. En el protocol la/el Director d'Estudis i/o qualsevol membre de l'equip de convivència indaga preguntant alumnat que pot tindre informació al respecte.
Amenaces i agressions, baralles organitzades.	
Discriminació, vexacions o humiliacions per raons de naixement, ètnia, sexe, identitat de gènere, discapacitat, diversitat funcional, opinió o qualsevol altra condició personal o social.	Una vegada establida la gravetat de la situació les mesures poden variar i incloure una o més de les detallades ací: <ul style="list-style-type: none"> • Comunicació web família i/o telefònica. • Petició de disculpes i/o mediació. • Pràctica restaurativa. • Derivació a l'aula de convivència. • Compareixença davant Direcció d'Estudis; • Realització de tasques de reparació del dany en benefici de la comunitat educativa i en horari no lectiu.
Difusió de contingut pronogràfic.	
L'enregistrament, manipulació, publicitat, difusió no autoritzada d'imatges per mig de qualsevol mitjà o suport, quan és contrari a la intimidat, té contingut humiliant i/o es tracte d'agressions a membres de la comunitat educativa.	<ul style="list-style-type: none"> • Si es considera adient, inici de Procediment Ordinari amb les mesures cautelars que considere la Comissió de Convivència del Consell Escolar i segons el que ve reflectit al decret 195/2022
Sostroure objectes del centre o dels companys	<ul style="list-style-type: none"> • Canvi definitiu de grup. • Suspensió del dret a participar en activitats extraescolars per un màxim de 22 dies lectius.
Suplantació de personalitat, falsificació o sostracció de documents del centre. Falsificació de la firma dels familiars o	<ul style="list-style-type: none"> • Suspensió del dret a eixir al pati entre 5 i 10 dies lectius. • Suspensió del dret d'assistir a determinades classes entre 5 i 10 dies lectius.

Conductes greument perjudicials per a la convivència	Mesures d'abordatge educatiu
<p>de qui té la pàtria potestat o la custòdia.</p> <p>L'ús, incitació a l'ús, introducció al centre, comerç d'objectes o substàncies perjudicials per a la salut o perilloses per a la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Quan la gravetat del fet ho justifique, suspensió del dret d'assistir a classe entre fins a 22 dies lectius.

La Direcció presentarà a l'alumnat i a les famílies la possibilitat d'acollir-se a la tramitació per procediment conciliat quan concorren les circumstàncies següents:

- L'acceptació i subscripció d'un compromís de col·laboració entre el centre docent, l'alumnat i els seus pares, mares o representants legals, a fi de coordinar amb el professorat i amb altres professionals les accions i mesures proposades.
- El reconeixement de la conducta greument perjudicial.
- La petició de disculpes davant els perjudicats o les perjudicades, si hi hagués.
- Altres circumstàncies considerades pel centre i que estiguin recollides en les seves normes de convivència.

- Queda exclosa la possibilitat de tramitació per procediment conciliat en els supòsits següents:

- Quan a l'alumnat implicat se li haja tramitat, en el mateix curs escolar, un altre procediment conciliat per la mateixa conducta o per una situació de la mateixa naturalesa.
- Quan l'alumne rebutgi la mesura d'abordatge educatiu proposada.

- La possibilitat de tramitació per procediment conciliat serà inclosa en el document d'inici del procediment ordinari i es proposarà a les persones interessades una reunió a la qual quedaran degudament convocades.

3.7. MESURES I/O ACTUACIONS SANCIONADORES PERTINENTS AMB ELS ALUMNES QUE HAN ALTERAT GREUMENT O MOLT GREUMENT LA CONVIVÈNCIA ESCOLAR

Les mesures sancionadores que es poden aplicar en casos de faltes greus i molt greus són les que es tipifiquen en el Reglament de Règim intern del centre. No obstant, les arrepleguem en aquest Pla de Convivència:

1. Amonestació escrita del cap d'estudis que incloga informe detallat del professor/a o el tutor/a.
2. Suspensió del dret d'assistència al centre o a determinades classes, per un període inferior a 7 dies lectius.
3. Realització de treballs específics en horari lectiu i no lectiu, així com la reparació dels danys causats a les instal·lacions, materials o documents del centre.

- Per a les sancions descrites en els apartats 2, 3 i 4 serà necessari l'obertura de procediment ordinari per falta greu.

Per a les faltes molt greus les mesures sancionadores seran les següents:

1. Pèrdua del dret a l'avaluació contínua. L'alumne/a se sotmetrà a les proves finals que s'establisquen a este efecte.
 2. Privació del dret d'assistència al centre o a determinades classes per un període comprés entre 7 dies i un mes.
 3. Inhabilitació per a cursar estudis en el centre on es va cometre la falta fins al final del curs escolar.
 4. Inhabilitació definitiva per a cursar estudis en el centre en què es va cometre la falta.
- Sempre, per a les sancions descrites en els apartats anteriors serà necessari l'obertura d'un procediment ordinari per falta greu.

3.8. MESURES CORRECTIVES I SANCIONADORES PER ALS CASOS D'INCIDÈNCIES GREUS I MOLT GREUS

- 1.- En el cas de comissió de faltes greus o molt greus que són susceptibles d'procediment ordinari, l'Equip Directiu assessorat per la Comissió de Convivència del centre sempre oferirà la possibilitat de seguir un procediment negociador de caràcter optatiu previ a la instrucció de l'expedient i la finalitat de la qual és superar els conflictes de convivència mitjançant un pacte entenent l'error com a possibilitat d'aprenentatge.
- 2.- S'elaborarà un llistat de tasques educadores correctives que seran aprovades pel Consell Escolar.
- 3.- El cap d'estudis o Director/a, en **un termini d'un dia lectiu**, ho notificarà als pares de l'alumne/a indicant-li la possibilitat d'entrar en el procés negociador.
- 4.- Els pares optaran per una de les dues vies i comunicaran l'endemà de la notificació la seua decisió personant-se en la Direcció del centre.
- 5.- La no comunicació en el termini fixat de l'opció triada s'entendrà que el procés d'obertura de l'expedient disciplinari continua.
- 6.- Per al procediment negociador, en el termini màxim de dos dies, la Direcció citarà al/els implicats amb data i hora prefixada.
- 7.- La Direcció del centre, escoltades les parts, determinarà la mesura correctiva alternativa a la sanció que serà arrellegada per escrit i firmada per la Direcció, els pares i l'alumne/a com a compromís de compliment. Si no hi ha acord s'iniciarà l'expedient disciplinari.
- 8.- La Comissió de Convivència avaluarà la tasca realitzada per l'alumne. Si l'avaluació és positiva, podrà paralitzar-ne El cap d'estudis o Director/a, en **un termini d'un dia lectiu**, ho notificarà als pares de l'alumne/a indicant-li la possibilitat d'entrar en el procés negociador.

3.9. MESURES EDUCATIVES CORRECTIVES PER ALS CASOS D'INCIDÈNCIES GREUS I MOLT GREUS.

Les tasques correctives suposen un intent rehabilitador de les situacions de conflicte que a vegades es plantegen en el centre educatiu. S'elaboraran a partir de les propostes d'aula, Claustre, assemblees de pares i el Consell escolar del centre.

3.10. ALTERACIONS DE CONDUCTA DE CARÀCTER COL·LECTIU

En aquest apartat hem de distingir els casos següents:

- Grups de mal comportament generalitzat amb tot l'equip docent
- Grups de mal comportament generalitzada amb un professor en concret.
- Alumnes que acacen a alumnes o a un/a alumne/a en particular (veure l'apartat següent)

3.11. ACTUACIONS ENCAMINADES A REGULAR LES SITUACIONS ANTERIORS

1. Creació d'un grup de Mediació i Conciliació del centre format per alumnat, professorat i pares i mares.
2. Creació de grups de Mediació en cada aula (tutor, pare/mare i delegat/da) per a l'ajuda en la resolució de faltes lleus.
3. Introducció en el PAT de la programació de tallers de desenvolupament de l'autoestima, empatia, tècniques d'estudi, habilitats socials
4. Potenciació de l'assignatura optativa d'Habilitats Socials
5. Convocatòria dels pares del grup per a informar i mediar en el conflicte
6. Aplicació de mesures disciplinàries

3.12.COMUNICACIÓ A LES FAMÍLIES

El centre informarà les famílies del pronòstic inicial de la situació, així com les mesures i actuacions d'estil pedagògic que es van a proposar en cada cas i la col·laboració i/o suport que fa falta del medi familiar.

CAPÍTOL 4. SOBRE EL DESENVOLUPAMENT DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

El pla de convivència és responsabilitat de tots els membres de la comunitat educativa en l'àmbit de les seues competències i el seu desenvolupament es durà a terme sota la coordinació del cap d'estudis.

L'educació per a la convivència, com a part integrant de la funció docent, es desenvoluparà en totes les àrees i matèries del currículum. Així mateix es prestarà especial atenció al temps de la tutoria, per a l'educació en la convivència i la mediació de conflictes

El director o directora del centre, en l'àmbit de les seues competències, afavorirà la convivència i resoldrà els possibles conflictes, en compliment dels criteris fixats en el RRI i en en el present pla de convivència

A aquest efecte el professor o la professora de Psicologia i Pedagogia del centre assessorarà el director o directora en l'exercici de les seues competències, al cap d'estudis en la coordinació del desenvolupament del pla i als equips docents en el seu exercici.

SEGUIMENT , AVALUACIÓ I APROVACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

Atenent a la Llei Orgànica de 3 de maig d'Educació , modificada per la Lei Orgànica 8/ 2013 , de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa CAPÍTOL II, article 132 apartat I, el pla de convivència serà aprovat pel director o directora del centre i avaluat pel consell escolar.

La Comissió de convivència del Consell escolar realitzarà un seguiment del pla i elaborarà trimestralment un informe que arrecplegue les incidències produïdes en el dit període, les actuacions dutes a terme, els resultats aconseguits i les propostes de millora que estime pertinents, segons l'apartat 4, de l'article 6 d'esta Orde.

La Direcció del centre remetrà un informe anual sobre la convivència del centre que enviarà a la direcció territorial de Alacant, a través d'una plataforma que s'activarà a partir de l'última quinzena del mes de juny de 2015. El model de remissió sobre l'avaluació del pla de convivència, està en la direcció següent: <http://www.cece.gva.es/eval/es/previ.htm>

Anualment, en la Programació General Anual, segons l'apartat 3 de la mateixa Orde, s'incorporaran les mesures que actualitzen el pla de convivència en qualsevol dels seus apartats, com a conseqüència de l'informe final de la convivència del curs anterior i de la prioritització pels òrgans de decisió.

5. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ , ORDE 62/2014 de 28 de juliol

Els protocols d'actuació vigents seran els de l'orde esmentada que se detallen a continuació:

1.ANEX I: MODEL D'ACTUACIÓ EN SITUACIONS DE POSSIBLE ASSETJAMENT I INTIMIDACIÓ ENTRE ALUMNES

2-ANNEX II: MODEL D'ACTUACIÓ DAVANT DE L'ALUMNAT QUE PRESENTA ALTERACIONS GREUS DE LA CONVIVÈNCIA; BARALLES, AGRESSIONS, I/O VANDALISME

3.- ANNEX III:MODEL D'ACTUACIÓ DAVANT DE SITUACIONS ON ES DETECTA MALTRACTAMENT INFANTIL

4.-ANNEX IV:MODEL D'ACTUACIÓ DAVANT DE SITUACIONS ON ES DETECTA VIOLÈNCIA DE GÈNERE EN L'ÀMBIT EDUCATIU

5.-ANNEX V:MODEL D'ACTUACIÓ A SEGUIR EN EL CAS QUE EL PERSONAL DOCENT I/O PAS DEPENDENT DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ SIGA OBJECTE D'ACCIÓ IL·LICITA EN OCASIÓ DE L'EXERCICI DEL SEU CÀRREC O FUNCIÓ

6.-ANNEX VI:MODEL D'ACTUACIÓ DAVANT DE QUALEVOL SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA GREU, ORIGINADA FORA DEL CENTRE ESCOLAR

7.-ANNEX VII: MODEL DE COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL

ANNEX I PROTOCOL DE POSSIBLE ASSETJAMENT I INTIMIDACIÓ ENTRE ALUMNES DE L'IES CARRÚS.

1. OBJECTE

L'objecte d'aquest document és tindre una eina eficaç per a previndre l'assetjament escolar i actuar amb rapidesa en cas que es done.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

Tot el centre.

3. MISSIONS I RESPONSABILITATS

Missions:

Com s'afirma en la introducció del nostre Pla de Convivència, el procés d'ensenyament-aprenentatge només pot ser efectiu en un marc de convivència positiu. Per altra banda, l'objectiu general del PEC pel que fa a formar persones democràtiques, respectuoses i tolerants, responsables i autònomes només es pot dur a terme en la pràctica diària de la convivència respectuosa i responsable, mai es pot ensenyar el respecte des de la teoria.

És responsabilitat de tots els docents educar en el respecte cap a totes les persones siga quina siga la seua diferència i condició.

A l'alumnat se li ha de fer arribar en tot moment amb claredat i per part de tot el professorat el missatge que en el centre no es permeten ni es toleren conductes agressives i irrespectuoses cap a companys o altres membres de la comunitat educativa. S'evitarà a tota costa que s'instal·le-hi la llei del silenci.

La consideració d'assetjament no distingirà entre casos que tinguen lloc en el centre i els que tinguen lloc fora del centre.

4. Responsabilitats i Actuacions a seguir

El professorat en general educarà sempre en el respecte a les persones i en la valoració positiva de la diversitat. Estarà atent a aquells signes que facen sospitar que algú està sent

víctima d'assetjament i actuarà immediatament a fi d'evitar que s'instal·le la llei del silenci. Informarà a la tutora o tutor del grup, i a l'equip directiu si té sospita que algú està patint assetjament.

La tutora o tutor introduirà activitats durant les tutories sobre assertivitat, educació en valors i habilitats socials; així com aquelles activitats que el Departament d'Orientació considere adients.

El professorat o qualsevol membre de la comunitat educativa informarà a la coordinadora d'igualtat i convivència i/o a la directiva si detecta o rep informació sobre algun cas d'assetjament. Immediatament, se constituirà l'equip d'intervenció abans de transcorregudes 24 hores de la comunicació.

L'Equip d'intervenció (una persona de l'equip directiu, tutor-a, persona de confiança de l'alumnat víctima, orientació educativa i la coordinadora d'igualtat i convivència) decidirà les actuacions més adients a seguir si el cas no és molt greu i exigeix la intervenció immediata de la directiva. Registrarà els casos d'assetjament siga quin siga el grau de gravetat. Podrà proposar mesures en cas de ser un cas greu d'assetjament.

L'equip directiu registra el cas a PREVI en ITACA mentre se obté la informació del cas

S'informarà immediatament a les famílies per a que estiguen assabentades de la situació.

Se recollirà la informació de manera individualitzada amb l'alumnat, amb les famílies i amb les famílies de l'alumnat implicat.

Se valorarà la gravetat de la situació: Si se valora que la situació es compatible amb les característiques definitòries de l'assetjament escolar o ciberassetjament se obrirà un procediment ordinari + un pla d'intervenció.

Si no queda suficientment acreditada la existència d'assetjament escolar o ciberassetjament s'esbrinaran les circumstàncies i se procedirà amb un pla d'intervenció.

Se comunicarà a les famílies la valoració feta per l'equip d'intervenció.

Se comunicarà al PREVI en ITACA.

-Se informarà a la comissió d'igualtat i convivència.

-Se elaborarà el pla d'intervenció seguint el ANNEX I i se farà seguiment setmanal durant el primer mes i a partir del segon quinzenal i mensual.

DOCUMENTACIÓ DE REFERÈNCIA.

Orde de Conselleria d'Educació, Cultura i Esport 62/2014 de 28 de julio

Decret 39/2008 de 4 de abril del Consell sobre la convivència als centres docents no universitaris sobre drets i deures de l'alumnat, pares mares, professorat i personal de administració i serveis. El Projecte del Centre.

-Protocols segon la resolució de 14 de juliol de 2023.

4. AMPLIACIÓ DEL PROCEDIMENT PER A TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA DE L'IES CARRÚS

1. PREVENCIÓ

1. Actuació de tot el professorat a l'aula:

1. No permetre malnoms.
2. Observar si es donen aïllaments i rebuigs.
3. Observar si alguna persona és objecte reiteradament de burles o petites agressions.
4. Educar amb l'exemple mostrant en tot moment una actitud respectuosa cap a l'alumnat i exigint la reciprocitat. En cap moment s'emetran judicis desqualificadors ni menyspreadors cap a l'alumnat que puguen legitimar conductes irrespectuoses.
5. El professorat acudirà puntualment a l'aula a fi d'eliminar temps morts als corredors que puguen propiciar els actes d'assetjament.

2. Guàrdies:

1. El professorat de guàrdia durant hores lectives farà la ronda pels corredors amb promptitud i posant atenció als llocs que queden ocults a la vista general. També als serveis.
2. El professorat de guàrdia durant els esplais posarà atenció a les petites agressions i s'aproparà i preguntarà quan vegi alguna cosa estranya. Hem de tenir molt present que una persona víctima d'assetjament no ens ho comunicarà fàcilment, sobretot si la persona assetjadora està present.

3. Treball en tutories:

1. Fomentar i desenvolupar l'empatia en l'alumnat mitjançant el diàleg i dinàmiques de grup.
2. Realitzar exercicis orientats a millorar l'autoconcepte de l'alumnat.
3. Realitzar jocs, dinàmiques i eixides orientats a millorar la unió i la cohesió del grup.
4. Formar l'alumnat en l'assertivitat tant amb l'exemple com amb material didàctic.

5. PAUTES D'INTERVENCIÓ EN CAS D'ASSETJAMENT

Per part de tot l'equip docent: Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació d'assetjament o de ciberassetjament sobre algun alumne o alumna, ho comunicarà a un professor o professora, al tutor o tutora o a l'equip directiu. En tot cas, qui reba la informació sempre n'informarà l'equip directiu. Seguir totes les instruccions d'actuació acordades per la direcció i el Departament d'Orientació.

Per part de la tutora o tutor amb el grup:

1. Prendre mesures que pal·lien la situació, com a allunyament dins de l'aula en cas de seure prop la persona assetjadora i la víctima.
2. Deslegitimar aquest tipus d'actuacions i fer apologia del respecte cap a la diferència. Però sense fer al·lusió directa a la víctima ni a l'assetjador/a
3. Demanar informació a la resta del professorat del grup, i acordar mesures preventives a seguir per tot el professorat.
4. Seguir les directrius d'actuació dictades des del Departament d'Orientació i l'observatori de la convivència
5. Informar a la Direcció i a la Caporalia d'Estudis.

Per part de l'Equip de intervenció

6. Recollir informació pel que fa al conflicte.
7. Registrar en el registre central del Pla PREVI.
8. Emetre un informe inicial que anirà a la base de dades d'assetjament del centre.
9. Si el cas està en els inicis i/o no és de gravetat, l'equip analitzarà el cas i decidirà les mesures a prendre en el pla d'intervenció.
10. Si es tracta d'un cas greu se proposaran les mesures disciplinaries convenients.
11. Es posarà en contacte amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectats.
12. Es farà assessorarà pel Departament d'Orientació i el gabinet municipal autoritzat.
13. Arreplegarà informació per a analitzar i valorar la intervenció que calga. Es farà les entrevistes necessàries, preferentment de manera individual.
14. Registrarà el cas: pronòstic, valoració, procediment d'intervenció.
15. Disposarà de unes **mesures d'emergència**:
 1. Augmentar la supervisió i vigilància del professorat i personal del centre durant els moments de descans i de pati; de l'estada al menjador, als banys i als vestidors, i de les entrades i eixides del centre.

2. En cas de ciberassetjament, indicar a l'alumne, si és el cas, que canvie contrasenyes i revise les mesures de privacitat, i insistir-li en el fet que no faça desaparèixer les proves físiques que tinga.
3. Demanar a l'alumne assetjat que comuniqui a un adult qualsevol insult, ofensa o agressió que reba i oferir-li els mecanismes i les vies perquè ho faça amb la major discreció possible.
16. Explicar a l'alumne assetjat totes i cadascuna de les mesures que es prendran per a donar-li seguretat.
17. Una vegada oït l'alumne o l'alumna assetjador i analitzada la situació, la direcció del centre li aplicarà les mesures cautelars que considere necessàries seguint el procediment disciplinari.
18. Informar a la Inspecció Educativa i notificar el cas en el Registre Central del Pla PREVI.
19. Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.
20. Posar-ho en coneixement dels pares de la víctima en el cas que no siguin ells mateixos els qui ho han denunciat immediatament que se coneix el cas.
21. S'informarà a la família de la víctima de les mesures de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al xic o la xica víctima, per al grup, per al nivell i/o per a tot el centre educatiu.
22. Entrevistar-se amb els pares del/s alumne/s assetjador/s.
 - Explicar a la família o tutors legals del assetjador o la assetjadora les mesures que el centre adoptarà i a família de la víctima la conveniència o no de denunciar el cas a les Forces de Seguretat de l'Estat.
23. Explicar a la família o tutors legals de la víctima les passes a donar i les mesures que s'adoptaran.
24. Entrevistar-se amb les dues famílies.

Per part del Departament d'Orientació.

25. Intervindrà mantenint entrevistes amb les persones implicades i realitzant totes aquelles actuacions que considere oportunes.
26. El Departament d'orientació proporcionarà a la direcció, als tutors i al professorat en general assessorament, col·laboració i informació per a gestionar el cas eficaçment.
27. Farà un seguiment de la víctima una vegada resolt el cas i assessorarà al docent que participe en el seguiment del pla d'intervenció.
28. S'aplicarà un programa de sensibilització per a la resta de l'alumnat del centre i molt especialment dins del grup on s'ha produït el cas.
29. Es farà un programa d'educació en habilitats socials i desenvolupament de l'empatia per a les persones assetjadores.

7. Per part de la Inspecció del centre.

1. La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment del cas en què hagen intervingut.

8. Observacions:

1. L'equip d'intervenció planificarà de manera ràpida els recursos personals, materials i organitzatius, i el moment i el lloc de reunió amb els agressors, la víctima i els espectadors, sempre que siguin alumnes del centre.
2. En el ciberassetjament és important tindre informació de la intensitat, difusió i característiques del mitjà o dispositiu utilitzat. Si hi ha proves físiques, estes han de conservar-se (impressió de pantalla, còpia del missatge), sempre sense lesionar els drets de cap persona i respectant la confidencialitat de les actuacions.
3. Pel que fa a l'aplicació de mesures aplicades, caldrà garantir el tractament individualitzat tant de la víctima i de les persones agressores com de l'alumnat espectador.
4. **En la web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport es proposen mesures i actuacions per a treballar l'assetjament escolar en les diferents tipologies que pot presentar, en l'enllaç <http://www.cece.gva.es/eva/val/previ.htm>**

https://ceice.gva.es/documents/169149987/169965669/plant_v.pdf/0f41693c-7a42-4ca1-b567-733b873ab1b8

ANNEX II

MODEL D'ACTUACIÓ DAVANT DE L'ALUMNAT QUE PRESENTA ALTERACIONS GREUS DE LA CONVIVÈNCIA; BARALLES, AGRESSIONS , I/O VANDALISME

Diferenciem el protocol d'intervenció davant d'estes situacions a escala general, del protocol d'actuació quan els alumnes que provoquen estos incidents manifesten greus de conducta o trastorns.

ALUMNAT QUE ALTERA GREUMENT LA CONVIVÈNCIA

Es caracteritza per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència, que es manifesten per mitjà de conductes disruptives greus i reincidents, com ara insults, amenaces, agressions, baralles sobre algún alumne o alumna o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions. Son conductes, en general que atempten contra la dignitat personal d'altres membres de la comunitat educativa.

PROCEDIMENT D'INTERVENCIÓ EN GENERAL

1. DETECTAT I COMUNICAR LA SITUACIÓ

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una situació de conductes disruptives molt greus, com ara insults, amenaces, etc sobre algun alumne o alumna, o sobre el centre i les seues instal·lacions, o que els presencie, tractarà de conèixer els fet i la situacions i ho comunicarà a la direcció del centre.

2. PRIMERS ACTUACIONS

La direcció replegarà i analitzarà la informació, i prendrà les mesures que considere necessàries.

La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà a les famílies la incidència produïda i els informarà de la situació.

3. MESURES D'INTERVENCIÓ GENERAL

MESURES EDUCATIVES CORRECTORES I DISCIPLINÀRIES

Les alteracions de conducta molt greus , com ara insults, amenaces, agressions, baralles entre alumnes o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions es consideren conductes perjudicials per a la convivència del centre i , per tant, s'actuarà aplicant mesures educatives correctores o disciplinàries, segons els Decret 39/2008, de 4 d'abril, que estaràn especificades en el reglament de règim interior del centre i en este Pla.

La direcció del centre arreplegarà la informació , i una vegada oïda la comissió de convivència, categoritzarà el tipus d'incidència i proposarà mesures correctores o disciplinàries, que tindran un caràcter educatiu i recuperador de la convivència en el centre.

- a. Si es proposen mesures educatives correctores per alguna de les conductes tipificades en el article 35 del decret 39/2008 , de 4 d'abril, s'ajustaran a l'article 36 del mateix decret.

- b. Si es proposen mesures educatives disciplinàries per alguna de les conductes tipificades en l'article 42 del Decret 39/ 2008, s'ajustaran a l'article 43 del decret.

4 MESURES DE SUPORT

La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar altres mesures de suport i col·laboració externes i recórrer als serveis d'unes altres administracions i institucions, entre d'altres, els serveis socials municipals, els servicis especialitzats d'Atenció a la Família (SEAFI), les unitats de Prevenció Comunitàries, (UPC), les unitats de Conductes Addictives (UCA), els centres de salut, etc. En eixos casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions que hi estiguen implicades.

ALUMNAT AMB ALTERACIONS GREUS DE CONDUCTA

Les alteracions greus de conducta fan referència a un patró de comportament persistent, repetitiu i inadequat a l'edat del menor. D'acord amb la CIE-10 de l'OMS, estes alteracions greus de conducta solen enquadrar-se com a comportament antisocial, comportaments oposicionistes desafiadors, trastorn d'ansietat, trastorn de dèficit d'atenció amb hiperactivitat o impulsivitat, trastorn dissocial en preadolescents i adolescents, trastorn explosiu intermitent, alteracions de la conducta alimentària, entre altres. Es caracteritzen per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència o per l'oposició als requeriments a les figures d'autoritat, la qual cosa genera un deteriorament en les relacions familiar o socials.

En l'àmbit educatiu, estos alumnes presenten necessitats educatives específiques derivades de trastorns temporals o permanents de la personalitat o de la conducta, i requereixen aprenentatges i recursos excepcionals.

PROCEDIMENT D'INTERVENCIÓ ESPECÍFIC

1. DETECTAR I COMUNICAR

Davant d'un incident greu provocat per un alumne que presenta aquestes característiques, si és possible, i sempre que no estiguen a càrrec d'uns altres alumnes, serà acompanyat a la zona de despatxos i s'informarà del cas al director, al cap d'estudis o al cap de personal dels servicis psicopedagògics escolars, al departament d'orientació. Sempre que siga possible, l'alumne quedarà sota la supervisió d'un adult.

2. INTERVENCIÓ D'URGÈNCIA

Si la situació de crisi continua, es cridarà en primer lloc la família perquè acudisquen al centre; si no s'obté la resposta de la família, i en els supòsits de perill greu i imminent, es telefonarà al 112 per a sol·licitar ajuda.

3. MESURES D'INTERVENCIÓ ESPECÍFIQUES

a) Comunicació de la intervenció a la família. La direcció del centre o la persona en qui es delegue, comunicarà la realització o la rescissió de l'avaluació socio-psicopedagògica de l'alumne.

b) Arreplega i anàlisi d'informació. L'equip directiu, junt amb el tutor o tutora de l'alumne, l'equip de professors i el personal dels servicis psicopedagògics escolar, el departament d'Orientació, el gabinet municipal autoritzat, recopilarà informació sobre la intensitat, duració, freqüència i context en què apareixen estes conductes en l'alumne.

c) Avaluació psicopedagògica. Es realitzarà o revisarà l'avaluació socio-psicopedagògica, en la qual haurà de constar la planificació de la intervenció, l'organització dels suports i els coordinacions externes necessàries.

d) Sol·licitud de mesures de suport. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre, entre d'altres, amb els servicis socials municipals, el servici especialitzat d'Atenció a la Família i la Infància (SEAFI), la unitat de Prevenció Comunitàries (UPC), la unitat de Conductes Addictives (UCA), els centres de salut, la unitat de Salut Mental Infantojuvenil (USMIJ), centres hospitalaris, associacions, etc.

https://ceice.gva.es/documents/169149987/174375968/Full_notificacio_atencio_socio_educativa_proteccio_menor.pdf

ANNEX III

El maltractament infantil es definix com qualsevol acció no accidental que comporta abús (emocional, físic o sexual) o descuit (emocional o físic) cap a un menor de díhuit anys, que és realitzada pel seu progenitor o cuidador principal, per una altra persona o per qualsevol institució, i que amence l'adequat desenrotllament del xiquet. Dins del maltractament considerem tant el maltractament actiu, entés com a abús físic, sexual i emocional, com els maltractaments passius, com ara la negligència física i emocional. El maltractament pot ser familiar o extrafamiliar. *Protecció en l'àmbit escolar* Els quatre escalons de protecció de la població infantil són els pares, els ciutadans, els professionals de les administracions i l'entitat pública competent en matèria de protecció infantil. L'àmbit escolar ocupa una posició privilegiada en el procés de protecció del menor i en la detecció, la notificació, la investigació i l'avaluació. Pels centres passen la totalitat deis xiquets i adolescents de la comunitat, i és el 110c on romanen una gran part del seu temps. Per a molts menors que patixen el maltractament en l'àmbit familiar en edats primerenques, l'escolarització els permet trencar amb l'aïllament social que han patit.

Gravetat i presa de decisions

La valoració d'urgència de la situació estarà determinada per la gravetat del succés observat i per la probabilitat que torne a repetir-se (nivell de risc) si no es prenen les mesures de protecció oportunes. Un cas serà greu si corre perill la integritat física o psicològica del menor (existència de palisses, castics físics forts, sospita d'abús sexual, etc.), si el xiquet és

un bebé o té menys de cinc anys, o si patix una discapacitat que li impedis autoprotegir-se o demanar ajuda. La urgència determinarà el tipus d'actuació del professional de l'educació, el protocol que es posara en marxa i la prioritat del cas. L'avaluació exhaustiva correspon als servicis socials o al servici de protecció de menors.

Protocol d'actuació davant d'una situació observada de maltractaments i desprotecció del menor

1. Identificació

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació de maltractament infantil ho comunicara a l'equip directiu.

2. Actuacions immediates

Després d'esta comunicació, es reunira l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat i el personal deis servicis psicopedagògics escolars, el departament d'Orientació, al gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que procedisca.

3. Notificació

L'equip educatiu emplenara el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i la Conselleria de Benestar Social. L'equip directiu podrà demanar l'assessorament del personal deis servicis psicopedagògics escolars o del personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu.

4. Comunicació de la situació

- a) La direcció del centre enviara l'original del full de notificació als servicis socials municipals de la localitat on residix el menor, arxivara una còpia en l'expedient de l'alumne i en remetrà una altra còpia a la direcció general competent en matèria de protecció de menors de la Conselleria de Benestar Social.
- b) La direcció del centre realitzara la comunicació al Registre Central i a la Inspecció educativa.
- c) Si la situació s'agreujara i sobrepassara la capacitat d'actuació del centre, se n'haurà d'informar la Inspecció educativa, que sol·licitara l'assessorament o la intervenció de la unitat d'Atenció i Intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció educativa decidira sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.
- d) La comunicació a la família es realitzara una vegada informades les autoritats competents, i serà realitzada per la direcció del centre.

Procediment d'urgència

1. Davant d'un alumne que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu o del personal docent en qui es delegue, l'acompanyarà al centre de salut o als servicis d'urgència de l'hospital més pròxim.

2 La direcció comunicara la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors. Per a la comunicació s'utilitzara el full de notificació que

apareix en l'Orde 1/20 10, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social; per a la comunicació a l'autoritat judicial i al Ministeri Fiscal s'utilitzara el model que es troba en l'annex VII d'esta orde.

3. La direcció del centre realitzara la comunicació al Registre Central i a la Inspecció educativa perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'Atenció i Intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció educativa decidira sobre la necessitat i tipus d'intervenció.

https://ceice.gva.es/documents/169149987/174375968/Full_notificacio_atencio_socioeducativa_proteccio_menor.pdf

ANNEX IV

Violència de gènere

Violència de gènere

S'entén per violència de gènere aquella que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exercix sobre ella pel fet de ser-ho. Esta violència comprén qualsevol acte de violència basada en el gènere que tinga com a conseqüència, o que tinga possibilitats de tindre com a conseqüència, perjudici o patiment en la salut física, sexual o psicològica de la dona.

Les amenaces, la pressió exercida sobre elles per a forçar la seua voluntat o la seua conducta, la privació arbitrària de la seua llibertat, tant si es produïxen en la vida pública com privada, són comportaments violents per raó de gènere. Tipus de violència de gènere

a) Violència física: és qualsevol acte de *força* contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany. Estos actes de violència física contra la dona poden ser exercits per homes amb els quals tinga o haja tingut relacions de parella, o per homes del seu entorn familiar, social i laboral.

b) Violència psicològica: és tota conducta que produisca desvaloració o patiment en la dona mitjançant amenaces, humiliacions o vexacions, exigència d'obediència o de submissió, coerció, insults, aïllament, culpabilització o limitacions del seu àmbit de llibertat. Estos comportaments poden ser exercits per qui siga o haja sigut el seu cònjuge o per qui estiga o haja estat lligat a ella per anàloga relació d'afectivitat, inclús sense convivència. Així mateix, tindran la consideració d'actes de violència psicològica contra la dona els exercits per homes en el seu entorn familiar, social i laboral.

c) Violència econòmica: consistix en la privació intencionada, i no justificada legalment, de recursos per al benestar físic o psicològic de la dona i de les seues filles i fills, o la discriminació en la disposició dels recursos compartits en l'àmbit de la convivència de parella.

d) Violència sexual i abusos sexuals: és qualsevol acte de naturalesa sexual *forçada* per l'agressor i no consentida per la dona. La violència sexual comprén qualsevol imposició, per mitjà de la *força* o la intimidació, de relacions sexuals no consentides, i l'abús sexual, amb independència que l'agressor tinga o no relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la víctima.

Protocol d'actuació davant d'una situació de violència de gènere

1. Identificació

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites de casos de violència de gènere ho notificarà a la direcció del centre.

a) Recollida d'informació. Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat, amb els servicis psicopedagògics escolars o amb el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que procedisca,

b) Actuació, En els supòsits de perill greu i imminent, i si la situació ho requerix, es telefonarà al 112 i es traslladarà la persona agredida a l'hospital de referència, La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre. Si es considerara necessari, s'establirà comunicació amb el servici especialitzat d'Atenció a la Família i la Infància (SEAFI), els centres de salut, la unitat de Salut Mental Infantojuvenil (USMIJ), els hospitals mes pròxims, els centres d'acollida i les entitats especialitzades.

c) Aplicació de mesures disciplinàries. En el cas que les persones agressores siguen alumnes del centre, orde la comissió de Convivència, s'actuarà tal com es regula en els articles 42 a 49 del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

2. Comunicació de la situació

a) La direcció del centre informarà la comissió de Convivència de la situació i del pla d'intervenció.

b) En el cas que la incidència puga ser constitutiva de delictes o de falta penal, la direcció del centre ho comunicarà per fax al Ministeri Fiscal utilitzant l'annex VII d'esta orde. Esta comunicació s'adreçarà la sala de la Fiscalia que corresponga:

1) Si els agressors i les víctimes són menors, a la Fiscalia de Menors.

2) Si els agressors són majors d'edat i la víctima menor d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.

3) Si els agressors i les víctimes són majors d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.

c) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció educativa, i podrà sol·licitar l'assessorament o la intervenció de la unitat d'Atenció i Intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

3. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats

a) La direcció informarà les famílies deis implicats del fet de violència i de les mesures i accions adoptades.

b) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència de denunciar-lo a les forces de seguretat.

c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els casos reincidents i en els que el centre reclame la implicació directa deis pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o l'alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció educativa.

4. Seguiment del cas per part de les unitats d'Atenció i Intervenció i de la inspecció del centre.

La inspecció i les unitats d'Atenció i Intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment deis casos en que hagen intervingut.

ANNEX V

Agressions al professorat o al personal d'administració i servicis

Definició

Es considera agressió al professorat qualsevol acció il·lícita que vaja en contra dels drets del personal docent o d'administració o de serveis, tal com queden arrellegats en l'article 4 de la Llei 15/2010, d'Autoritat del Professorat, quant als drets del personal docent.

Destinatari

Este protocol d'actuació està adreçat als equips docents, al personal d'administració i al personal que preste serveis en els centres docents públics o en els centres privats concertats no universitaris de la Comunitat Valenciana, en l'exercici de les seues funcions.

Protocol de protecció, assistència i suport al professorat davant d'agressions, com a conseqüència de l'exercici legítim de les seues funcions

1, Detecció i comunicació de la incidència

- a) Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una agressió que tinga per objecte el personal docent, el d'administració o el de serveis, té l'obligació de comunicar-ho a la direcció del centre.
- b) Així mateix, si els fets que són objecte de l'agressió poden ser constitutius de delictes o de falta, presentara una denúncia davant del Ministeri Fiscal, del jutjat de guardia, o en qualsevol dependència de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.
- c) El professorat o el personal d'administració i serveis, si així ho estima oportú, sol·licitara l'assistència jurídica de l'Advocacia General, tal com es disposa en l'article 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, perquè exercisca les accions legals que corresponguen. La sol·licitud serà remesa per la direcció del centre i s'enviarà a la direcció territorial, on l'inspector de zona elaborara un informe; posteriorment, tota la documentació es traslladara al secretari territorial que dóna el vistiplau, qui l'elevara a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.
- d) La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà la informació següent: dades personals de la persona interessada, telèfon de contacte, relat dels fets i tots els elements de prova de què es disposen i que servisquen per a confirmar aquells, amb citació de testimonis i, si és possible, dels seus relats dels fets. Així mateix, anirà acompanyada de la denúncia presentada, del part d'assistència mèdica, si n'hi ha, i d'un certificat de la direcció que confirme si els fets denunciats estan relacionats amb l'exercici de la funció o càrrec de la persona sol·licitant.
- e) El director o directora notificara immediatament el fet denunciat a la Inspecció educativa i ho comunicara al Registre Central del PREVI.
- f) La direcció del centre realitzara tots els tràmits previstos en este protocol amb la màxima celeritat.

2. Intervenció de la Direcció General de Personal

La direcció general de Personal Docent, a la vista de la documentació remesa per qui sol·licite assistència jurídica, emetrà, com a superior jeràrquic, l'informe a què es referix l'article 11.2 de la L1ei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat.

perquè la persona sol·licitant pugui rebre l'assistència de l'Advocacia General. La Direcció General traslladarà totes les actuacions fetes i realitzarà les actuacions complementàries que considere necessàries.

3. Resolució

L'advocat general de la Generalitat, de conformitat amb el que disposa l'article 11.2 de la L1ei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat, prendrà l'acord que corresponga i el comunicarà a la persona interessada.

La facultat concedida a la persona interessada per este article no menyscaba el seu dret a designar advocat que l'assistisca o a sol·licitar que este li siga designat d'ofici, segons l'article 12.3 de l'esmentada L1ei 10/2005.

ANNEX VI

Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions plantejades en els annexos, si es produeixen fora del centre

Actuacions en general

Segons s'arregla en l'article 28 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'aplicaran de forma general els protocols d'assetjament i ciberassetjament escolar, i de conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident (in sults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme, maltractament infantil i violència de gènere), si estes situacions es produeixen fora del centre, en activitats extraescolars o complementàries, i en les realitzades fora del recinte escolar però que estiguen motivades per la vida escolar o directament relacionades amb esta, Els casos seran tractats d'acord amb el reglament de règim intern de cada centre.

Actuació davant d'una situació de violència de gènere fora del centre

1. En el cas de violència de gènere fora del centre, se seguirà el procediment de l'annex IV d'esta orde. En este cas, si la persona que patix l'agressió és menor i es considera que hi ha desprotecció, es podran utilitzar el full de notificació i el procediment de l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per a la comunicació de la situació a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors.

2. Davant la situació descrita al punt anterior, la comunicació a la família es realitzarà només després de les actuacions que s'arreglen en els apartats 2b i 2c, amb els quals s'informarà a les autoritats competents.

Procediment davant d'actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut, en l'entorn escolar

L'acord de col·laboració per a la millora de la convivència i de la seguretat escolar entre la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, seguirà el procediment següent:

a) La direcció del centre realitzarà la comunicació de la situació d'agressió, baralles o vandalisme a les forces de seguretat de l'Estat competents,

b) Quan es produisca una situació de conflicte que estiga relacionada amb problemes de convivència o que atempte contra persones o instal·lacions en les proximitats del centre escolar, l'equip directiu arrebregarà les incidències en la fitxa de l'entorn escolar, que està disponible en l'enllaç <>, i la remetrà a la Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'adreça de correu electrònic <convivencia@gva.es>.

c) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística remetrà l'informe a la Delegació del Govern per mitjà de l'Àrea d'Alta Inspecció d'Educació. En l'acord de col·laboració esmentat, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana es compromet a informar la direcció general que ha originat la comunicació de les accions que s'hagen realitzat en relació amb l'incident.

d) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística informara el centre interessat i la respectiva direcció territorial d'Educació sobre els casos comunicats a la Delegació de Govern. Si no s'ha realitzat cap comunicació d'incidències, l'esmentada Direcció